bis
D
2
5
53

D bis
10
6
27

m. r.
I
3
11

CIVICA
BIBLIOTECA
F. Ant.
m. r.
I
3-11
BERIO
GENOVA

R. FARMACIA FONTANA
1 GEN. 94
GENOVA
VIA LOMELLINI

b.
D
2
5
53

Vobis Illuſtri et excelſo Domino Auguſtino Adurno ac du
cali Jannenſium Gubernatori et locumt. et Mag.co conſilio
dnorum Antianorum comunis Jan. humilr et devote ſupplicatr
per dominationi vrarum fideliſſimorum ſervitorum Jacobi de
mongiardino et bernardi de davania Conſulum Artis ſpecia
riorum ac aliorum hominum dicte Artis. exponentium et dicentium qd cum multis
iam annis ipi impetraverint nonulla capla pertinentia tam ad eius Artem qua
etiam ad commodum et vtilitatem corporum humanorum. ipaq. admiſſerint
adeo qd ipis carent. Et neunusquiſq. ad libitum fac[illegible] in perniciem iporum
corporum. petunt et requirunt D. vris. quatenus dignentur concedere ipſis
capla et ordines infraſcriptos ſub quibus poſſint exercitium ſuu taliter gubnare
qd cedat vtilitati et commodo toti reipu.ce et ipis corporibus. Quorum quidem
caplorum tenor ſequitur. vt infra.

BIBLIOTECA CIVICA

De Modo elligendi Conſules et conſiliarios ac alios
offales dicte Artis.

Adveniente tempore elligendorum Conſulum dicte Artis. Qd ee conſuevit
in feſto Beatorum Simonis et Thadei. Ante per aliquot dies congregetur
et ſeu citentur mandato Conſulum dicte artis vigintiquinque ex preſtantibus
hominibus dicte Artis. qui ſimul cum conſulibus et conſiliarys eiusdem elligant
ad ballotolas albas. et nigras duos quos iudicaverint idoneos ad dictum conſu
latum in qua ellectione ad minus due tertie partes ballotolarum affirmantium

conueniant. Quibus ſic ellectis congregentur uniuerſalr homines dicte
artis et eis proponatur huiuſmoi ellectio. Que ſi per duas tertias partes ipoꝝ
fuerit approbata. firma et valida ſit. Si uero in alios due tertie partes
conuenerint y habeantur conſules inquos dicte due partes conuenerint
Quoꝝ bailia duret per Annum unum. qui incipiat in huiuſmoi feſto beatoꝝ
ſimonis et thadei. nec poſſint qui ſic ellecti fuerint conſules ulis modo aliq
renuntiare aninimo compellantur oio iurare pro ut in pnti caplo con
tinetur. nec renuntiare uolentium admittatur aliqua excuſatio. Inde ipi
noui conſules cum eorum predeceſſoribus et eorum conſiliarijs elligant
quattuor conſiliarios inquibus computentur conſules ueteri. elligantq
tres prouiditores ex preſtantioribus dicte Artis. Qui poteſtatem et bailiam
amplam habeant excutiendi Inquirendi et inueſtigandi tam in domibus
et apothecis quorumcumq aromatariorum ſeu speciariorum q alibi
ubi uis quecumq pertinentia dicte arti et ſi que inuenerint facta in
fraudem et perniciem dicte artis. et ſeu cont formam caplorum ipius
ea auferre et pntare teneantur dictis conſulibus. qui una cu dictis con
ſiliarijs poſſint quemcuq contrafacientem comdemnare et punire iuxta
formam caploꝝ dicte artis et res in fraudem repertas comburere. elligat
inſuper unum maſſarium ſeu depoſitariu. penes quem reponantur pecunie
redditus et bona dicte artis qui in fine anni rationem reddat ſue admi
niſtrationis conſulibus et conſiliarijs et reliquatum ſoluat eius ſucceſſori
infra dies duos a die finiti officij ſui annumerandos sub pena ei imponẽda
arbitrio dictoꝝ conſulum et conſiliariorum. Elligant item duos maſſarios

pro ſeruitys et negocys dicte artis et alios officiales pro ut eis melius ui
debitur conuenire. in ipo aut anni principio iurent ipi conſules et cōſiliary
ad ſancta dei euangelia tactis corporalr ſcripturis. Qd in regimine dicte
artis bene et fideliter ſe habebunt et toto eorum poſſe. obſeruabunt
ſtatuta et per alios facient obſeruari. ac illos qui contrafecerint condem
nabunt. Jurentq3 predicti aly offales quod in eorū offo bene et legalitr
ſe habebunt. intellecto et declarato inqualibet parte pntis capli. Qd qui
ſemel fuerit conſul nō poſſit ad illud offm conſulatus ellegi inde ad annos
tres incluſiue et ſimilr qui fuerit conſiliarius nō poſſit ad offm predictū
conſiliariorꝝ elligi intra annos tres incluſiue.

Qd Nullus accipiat famulum ad minus tempus Annorū
ſex. et in iſto Caplo ita intelligitur de ſolutione

STatuimus et ordinamus Qd aliquis Speciarius nō poſſit de cetero
accipere aliquem famulum ſiue diſcipulum pro minori tempore
Annorꝝ sex ſi talis famulus compleuerit etatem annorꝝ quattuordecim
Si uero fuerit minoris etatis annorum quattuordecim capi non poſſit pro
minori tempore annorū octo. Ita tamen qd tempore dicte accorda
tionis nō poſſit ee minor etatis Annorum decem. et de qua accordatione
appareat in inſtro pu[co] fiendo infra menſem. Ita etiam qd dictus famu
lus ſit et ee debeat ciuis Janue. poſſit tn capi atribus potatys cū licentia

et uoluntate conſulum et conſiliariorum dicte Artis ad ballotolas
albas et nigras in quo tres quarte partes affirmantes conueniant et nõ
aliter. Quiquidem famuli poſtq̃ ſeruiuerint dicte arti tempus p̃dictum
non poſſint de ea arte recte aut per indirrectum apothecam tenere
niſi primo ſoluerint conſulibus dicte artis libras quinq; Janue conuer
tendas per ipos conſules in expenſis neceſſarys pro dicta arte ſeu maritatiõe
pauperum puellarum artis predicte. Siquis autem cont̃ predicta uel
aliq̃d predictorũ contrafecerit cadat et cecidiſſe intelligatur in penam
librarum uigintiquinq; ian. applicandam dicte Arti et exigendam per
dictos conſules. Hoc declarato quod ſi conſtiterit dictis conſulibus et
conſiliarys dictum talem famulum furtum ſeu aliquid illicitum comiſiſſe
cont̃ magrum ſuum eo caſu intelligatur talem famulum amiſiſſe tempus
q̃d ſeruiuiſſet dicto tali magro. Quodquidem tempus nõ poſſit ei acceptari
per conſules dicte artis qui non ſit approbatus. Hoc etiam addito et
declarato q̃d non poſſit de cetero aliquis de dicta arte ſeruire alicui
medico ſeu ad eius apothecam aliquem medicum receptare aut ſederi
facere niſi p̃o talis Speciarius fuerit approbatus pro idoneo ad tale exercitiũ
p̃ dominum rectorem medicorũ ad dictos conſules et conſiliarios et inde
dicta approbatio fuerit confirmata per dños sindicatores
Item q̃d quilibet Speciarius ſeruiens medico teneatur et obligatus ſit res
medicinales et quecũq; pertinentia medicine conficere in ſua apotheca
ut dome aquas ſuas arabicare herbas ſuas colligere ſucus earum pro uſu
ſue apothece conficere et in confectione ſeu compoſitione ellectuariorum

ſolutiuorum et pilularum ea omnia et ſingula oſtendere ſuo medico qui in onere ſue conſcientie teneatur predicta omnia diligenter reuidere et conſiderare que ſi per eum approbata fuerint poſſit dictus speciarius ea perficere. Si autem non fuerint approbata ut s nullactenus perfici poſſit per dictos speciarios ſub pena ab eis auferenda arbitrio dictorum conſulum et conſiliariorum nec poſſit aliquis ſpeciarius aquas predictas emere excepta aqua roſea et aqua uite ſub pena predicta.

Qd Nullus Speciarius accipere poſſit ſocium uel coadiutore qui non ſit de Janua vl Tribus potatys

Item Volentes qd dicta Ars conſeruetur in ea que ſolita eſt honeſtate et qd non fiat ſeu exerceatur per dictas perſonas inexpertas. et ut omne ſcandalum qd exinde continger poſſet penitus ceſſet; Statutum et ordinatum eſt. qd aliqua perſona dicte artis aliquem no poſſit aut debeat accipere ſeu tenere ſub nomine ſocij ul coadiutoris aut aliquo alio noie ſeu colore qui dici uel excegitari poſſet niſi dictus coadiutor ut s ſit de Janua ul tribus potatys ſeu factus legitime ipe ul pater ſuus ciuis Janue ſub pena florenorum iiij^or pro quolibet contrafaciente et qualibet uice.

Item qd nullus dicte Artis poſſit nomen ſuum accomodare alicui qui no ſit de ~~dicta~~ Arte ul pmittere vt aliquis qui no ſit dicte artis teneatur claues apothece ſeu volte ſpeciarie ſub pena predicta.

Et etiam no poſſit dicta ars decetero exerceri fieri per aliquam perſonam

que non fuerit de Janua vel tribus potestatiis et que non didiceret dictam artem in Janua cum aliquo dicte artis per spacium annorum sex vel octo ut in primo capitulo continetur.

Etiam non possit aliqua persona dicte Artis accipere vel tenere aliquem in socium uel coadiutorem vel sub aliquo alio titulo qui non sit de Janua vel tribus potestatiis et qui non steterit vel didicerit dictam artem in Janua cum aliquo dicte Artis sub pena predicta florenorum quattuor pro quolibet contrafaciente et qualibet vice.

Quod Aliquis dicte Artis accipere non possit famulum alicuius alterius dicte Artis recedentem Ante tempus seu socium absque licentia illius cum quo stabat

Item Quod aliquis speciarius seu magister de dicta Arte non possit aut debeat accipere famulum vel socium alicuius alterius magistri dicte Artis nec ipsum acceptare tenere vel recipere in domo sua nisi dictus famulus vel socius prius steterit vel servierit suo primo magistro toto illo tempore quo cum illo stare debebat et sine licentia et consensu illius primi magistri nisi fuerit iusta causa arbitrio consulum et consiliariorum dicte Artis sub pena librarum vigintiquinque Jan.

Quod Nullus speciarius faciet Apothecam vel societatem cum aliquo medico in dicta Arte

ITem vt homines dicte Artis nõ habeant materiam ſeu occaſio
nem peccandi et ut non vendãt nec alij quibus res medicinales
fuerint opportune cariores q̃ ſiccat emant ſtatutum et ordinatum eſt
q̃d aliquis eorum nõ teneat nec faciat apothecam aut ſocietatem uel
participationem cũ aliquo medico recte aut per indirrectum uel ſub
exquouis exqueſito colore per ſe uel per interpoſitam perſonam nec ſimilr
aliquid dare donare ſeu promittere clam aut palam alicui medico
ad hoc ut ſedeat in ſua apotheca · nec ſimiliter ei pecunias modo
aliquo mutuare neq; domos neq; poſſeſſiones ad gaudendum dare nec
aliquid exẽnii quouis tempore niſi dumtaxat in feſto natiuitatis dñi
q̃d excedat precium et valorem librarum decem Ian. et ſemel tantũ
in Anno. ſub pena florenorum quinquaginta totiens quotiens fuerit
contrafactum. auferenda a quolibet contrafaciente et ultra ſub pena
et intereſſe dicte artis. nec poſſit et aliquis Speciarius ſub eadem pena
aliquem medicum tenere qui ei attineat uſq; in quartum gradum
conſanguinitatis uel affinitatis incluſiue. Et teneantur conſules
dicte artis compellere omnes dicte artis ad iurandum de obſeruando
preciſe cũ effectu omnia & ſingula contenta in pñti caplo ſub
eadem pena ab eis irremiſſibiliter auferenda et applicanda operi portus
et moduli. Teneanturq; etiam dicti conſules ſub eadem pena ter in
anno uel ſemel ſingulis quattuor menſibus cuiuſlibet anni facere
cercham et inquiſitionem inter homines dicte artis. Si aliquis ipſorũ
contrafaciet in aliquod predictorũ adeo ut omnes ſpeciarij et pcipue

illi in quibus ipsi Conſules preſumerent ad ſimplicem requiſitionem dictorum consulum eidem oſtendem oſtendere libros ſuos et ſubire omne iuramentum quod eis preſtare in predictis voluerint ſub ſimili pena. Poſſint etiam dicti conſules et Conſiliarij una cum D. rectore medicorum vel ipſi conſules et conſiliarij ſoli ſi dictus rector requiſitus facere neglexerit compellere quoscumque medicos ad iurandum de veritate dicenda de eo de quo ſcire voluerint et ſuper predictis. Ceterum teneantur et obligati ſint notarij de collegio Ianue ad requiſitionem dictorum conſulum eis denuntiare ſi ſiniſtra fecerint de re ipſa et de pactis et ſocietate forte factis et compoſitis per homines dicte artis cum medicis ſub predicta pena.

Quod Nullus audeat portare per civitatem cauſa vendendi aliqua que pertineant ad Artem Speciarie.

Item cum Aliqui ignorantes artem medicine ſeu ſpeciarie portent per Civitatem Ianue et burgis pro vendendo triacham falſam et alias Confectiones de quibus ſi quis aſſumeret poſſet graviter infirmari et forſitan inde mori. Statutum et ordinatum eſt quod nulla perſona civis vel extranea poſſit ſeu preſumat portare vel portari facere triacham ſpecies compoſitas vel alias Confectiones per civitatem Ianue aut ſuburbia ſine permiſſione conſulum dicte Artis. ſub pena librarum viginti quinque Ian. pro quolibet et qualibet vice. et ultra tales res ei auferantur et liceat retineri poſſint et ſi falſe fuerint comburi debeant. Salvo ſi talis perſona eſſet

galeotus ul' marinarius que ueniſſet per mare de pelago in Janua et dictas res aſportaſſet:

Q(uod) omnes dicte Artis adeſſe debeant ad funera defunctorum

Item quando contingeret aliquem dicte Artis aut uxorem patrem ul' matrem ſeu filium aut filiam ipſius etatis Annorum ſexdecim ul' abinde ſupra decedi. Omnes magiſtri dicte artis addeſſe debeant cum conſulibus ad domum defuncti et ipſam aſſociare uſque ad ſepulturam et a ſepulchro regredi cum dictis Conſulibus ad domum unde extractum fuerit corpus et tota illa die tenere debeant apothecas clauſas ſicut in diebus dominicis ſub pena et bando ſoldorum quinque pro quolibet et qualibet uice.

Q(uod) Nullus uendat in uolta ul' in Apotheca ſirupos uel alias medicinas niſi primo Iurauerint ſub conſulatu

Item q(uod) Aliqua perſona non audeat ul' preſumat uendere ſeu uendi facere in uolta ſeu Apotheca ul' alio loco aliquas confectiones ſirupos ul' medicinas que ad dictam Artem pertineant. niſi prius ſub conſulatu iurauerint preſentia ſtatuta et ordinamenta firmiter obſeruare, et de ſuo iuramento appareat per ſcripturam ſcriptam manu ſcribe dicte artis ſub pena ſoldorum uiginti Janue pro quolibet et qualibet uice

ſalue ſi tales res apportaſſet ul' apportate fuiſſent a pelago.

Qd Conſules poſſint imponere expnas cu conſilio
et diſcretione ſuorum conſiliarioꝝ ul maioris partis.

Item qd Conſules poſſint imponere expnas cum conſilio ſuorum
conſiliariorum vel maioris partis eorum ſemper et quotiens oppor
teret pro auarijs & neceſſitatibus dicte artis a ſoldo uno uſq; in ui
ginti quinq; Ianue pro quolibet speciario & ipos exigere a quolibet
dicte artis et expendere ~~ibi~~ et quando iudicauerint ipi conſules
et conſiliarij imminere neceſſitatem dicte Artis.

Qd Conſules poſſint exigere bana et penas
in caplis contentas.

Item quod conſules dicte Artis poſſint et debeant exigere
et requirere bana Condemnationes et penas in caplis dicte
artis contenta & ordinata de quibus tn fiat ſecundum uolutatem
conſulum & conſiliarioꝝ predictorum ul maioris partis ipſorum
et quilibet magiſtratus Ciuitatis Ianue teneatur et debeat quaſ
cunq; condemnationes factas per conſules et conſiliarios dicte artis
ul maiorem partem ipſorum. quomodocuq; et qualr cunq; in et
contra homines dicte Artis. & quemlibet eorum iuxta formam
caplorum dicte artis exigi facere cum effectu opportunis remedijs

et dictis conſulibus circa dictas condemnationes exigendas dare et preſtare omne auxilium conſilium et fauorem ad nudam et ſimplicem requiſitionem dictorum conſulum uel alterius eorum. Sub pena ſindicamenti arbitrio ſindicatorum. Nec poſſit aliquis de predictis condemnationibus appellare ſeu reclamare, niſi prius ſolutis dictis condemnationibus dictis conſulibus. Quibus ſolutis poſſit appellare ſeu reclamare ſecundum quod ordinatum eſt per capitula ciuitatis Janue.

Quod Conſules teneantur iurare in presentia Collegii obſeruare fideliter capitula.

Item quod Conſules dicte Artis in presentia collegii ſpeciariorum iurare teneantur et debeant omnia supra et infraſcripta fideliter et obſeruare. et ab omnibus aliis toto eorum poſſe facere obſeruari.

Quod Aliquis Extraneus non poſſit tenere Voltam Seu Apothecam Quepertineat ad Artem Speciarie.

Item quod Aliqua perſona extranea que non ſit oriunda in ianua uel diſtrictu non poſſit accipere uel tenere apothecam, domum uel voltam pro dicta arte exercenda nec in ipſis uel ipsarum aliqua dictam artem exercere in ciuitate Janue uel ſuburbiis

ſub pena ſoldorum uiginti ianue pro quolibet et qualibet die qua ſibi denunciatum fuerit. Quod ipam apothecam domum uel voltam Vel alium locum nõ teneant ad inſtantiam et ſeu man^to conſulū dicte Artis. Saluo q͂d quilibet extraneus qui de conſenſu conſulū et conſiliariorum dicte Artis ẽ conſueuit de collegio dicte artis et conſulatus spectante ciuitatis Janue faciendo auarias et expenſas una cū allijs de dicto colegio in honore et ſeruitio dicte artis in Janua et ſuburbijs de dicta Arte ipam apothecam uel plures apothecas tenere poſſit. Non obſtantibus ſupradictis dum tamen in ipa apotheca fratrem famulum uel ſocium extraneum non teneat. Et predicta locum nõ habeant in aliquibus qui facti ſint ciues ianue et qui exercuerunt artem pdicta.

Quod qui commiſſerit fraudem in dicta Arte. poſſit condemnari vt i.

ITem quod quicunq; dicte artis qui cõmiſſerit fraudem uel falſitatem in rebus pertinentibus dicte arti poſſit et debeat condemnari per conſules dicte artis cū conſilio et voluntate conſiliariorum ſuorum uel maioris partis eorum a ſoldis quinq; uſq; in libris uigintiquinq; ian. arbitrio dictorum conſulum et conſiliariorū et qualibet uice et in maiori pena ſi maior eẽt imponenda ex forma capitulorum dicte artis. Ad quas condemnationes exigendas quilibet magiſtratus teneatur dictis conſulibus ſuum preſtare brachium et fauorem totiens quotiens per

ipsos consules fuerit requisitum. Ita tamen quod si quis repertus fuerit tribus vicibus fraudem commisisse possit privari dicta arte arbitrio dictorum consulum et consiliariorum.

De fraudibus circha exertitium dicte Artis non committendis.

Cupientes quantum possibille sit obviare et remedium apponere ne homines dicte artis eximia indulgentia possint committere fraudes in componendis rebus ministerio dicte Artis attinentibus ad hoc ut cesset materia fraudis Et si qui male egerunt puniantur pena condigna. Statuerunt decreverunt et ordinaverunt. Quod si aliquis dicte Artis de cetero presumpserit fraudem aliquam committere in et circha exertitium dicte artis conficiendo seu confici faciendo clam vel palam Triacham. mitridatem. Gerapigram. trifanragiam aut alias res ex pluribus rebus compositas. preter et contra formam capitulorum et ordinamentorum dicte artis. ac receptas et ordinationes doctorum huiusmodi rerum. teneantur consules et consiliarii dicte Artis qui pro tempore fuerint. Talem sic contrafacientem condemnare et punire a ducatis decem usque in centum arbitrio dictorum consulum et consiliariorum. Considerata qualitate et quantitate rei et aliis debite considerandis. Et ultra talis sic contrafaciens non possit audeat vel presumat ullo umquam tempore facere seu fieri facere nec vendere seu vendi

di facere in groſſum ul ad minutum in apotheca ul ex^a clam uel palam ex hu̅ioi re ul rebus compoſita ſeu compoſitis in quibus repertus fuerit uts fraudem com̅iſiſſe et ſi idonee et bene compoſite ee̅nt ſeu apparerent ſub pena a florenis decem uſq; in centum arbitrio dictorum conſulum et conſiliariorum auferenda a tali faciente ex ſimilibus rebus in quibus repertus fuerit fraudem commiſſiſſe pro quolibet et qualibet vice qua repertus fuerit ex eis feciſſe ſeu fieri feciſſe aut uendidiſſe ſeu uendi feciſſe vts. Et ſi dicti co̅ſules et Conſiliarij fuerint negligentes in puniendo et condemnando predictos contrafacientes vts condemnetur et condemnari debeant per dnos Sindicatores communis Jan̅ ſecundum q̅d eis uidebitur et placuerit. Et cuius condemnationis prefatorum D. ſindicatorum dimidia applicetur accuſatori qui teneatur ſecretus. et reliqua dimidia operi portus et mollis.

Q. d. qui acceperit famulum denunciet conſulib infra dies quindecim

ITem q̅d quilibz dicte Artis qui famulum acceperit teneat et debeat denunciare conſulibus dicte artis ip̅m famulum et eius nomen e agnomen annotari facer per ſcribam dicte artis infra dies quindecim a die qua ip̅m acceperit numerandos ſub pena librarum decem ianue pro quolibet mag̅ro no̅ denuncian̅te

et qualibet uice. Qui magri ad pn̄s habentes famulos illos denunciare teneantur conſulibus dicte artis intra tempus ab eis ſtatuendum ſub eadem pena.

Qd nullus de dicta Arte audeat accipere uł conducere Apothecam de qua expulſus fuiſſet aliquis dicte artis.

ITem Pro bono et utile hominum artis predicte. Et ut ceſſet omnis diſcenſio int̄ eos Statutum et Ordinatum eſt. Quod ſi aliq̊ caſu uł ingenio aliquis de dicta arte speciarie fuerit deiectus uł expulſus de aliqua apotheca quam conduxerit pro ea habitanda uł in aliq̄ moraretur uł habitaret. Qd nulli de dicta arte liceat nec alicui alij uendere aliquam rem que ſpectet ſeu pertineat ad Artem speciarie ad minutum uł ingroſſum in dicta apotheca ſine expſſa uoluntate licentia et conſenſu predicti licentiati deiecti uł expulſi nec ipam apothecam conducere uł habitare uel in ipſa morari uſq; ad annos duos a tempore ipius licentiati deiectionis uł expulſionis computandos. Sub pena librarū quinquaginta ſan ſaluo ſi defectu ſui. ſui culpa. ſui dictus. talis fuiſſet expulſus uł deiectus. Et Conſules dicte artis habeant bailiam et iuriſdictiōem exigendi dictam penam a quolibet. & de quo in predictis extiterit contrafactum in aliquo ſeu nō obſeruatum et cognoſcendi ſumarie et de plano ſine strepitu et figura iudicij de ſupradictis et .D. potas.

qui nunc est et pro tempore fuerit ad requisitionem dictorum consulum teneantur procedere ad exactionem dicte pene a quolibet de quo ipsi D. potestati per consules fuerit denunciatum salvo non obstantibus supradictis. Quod aucte magistratus possint dicte apothece vendi ad instantiam creditorum.

Quod nullus audeat incantare vel incantari facere Apothecam alterius.

ITem Vt euitentur malicie rixe et contentiones que oriri possent inter homines dicte artis. Statutum et ordinatum est. Quod aliquis de dicta arte non possit vel debeat per se vel per aliam personam seu alio modo incantare unus alteri aliquam apothecam in qua moraretur vel teneat. Et hoc sub pena et banno librarum decem den. pro quolibet et qualibet vice.

Quod nullus licentiatus a magistro suo audeat facere Apothecam vel accipere a domibus decem prope Apothecam magistri sui.

ITem Quod aliquis famulus dicte Artis quandocumque licentiatus fuerit a magistro suo non audeat vel presumat nec possit accipere facere vel tenere Apothecam de dicta arte prope Apothecam magistri

ſui a domibus decem incluſiue vſq; ad annos quinq; ex nunc proxime
uenturos ſub pena librarum centum ianue pro quolibet et qualibet
uice ſaluo et reſeruato ſi fuerit de uoluntate dicti ſui magri.

Qd Conſules poſſint ius reddere et condemnare
inobedientes.

Item qd Conſules dicte Artis poſſint facere et tenere ius et ratioem
reddere inter homines dicte artis tantum uſq; in libris uiginti
quinq; Janue incluſiue ſummarie et de plano et prout eorum conſcie
tiis melius uiſum fuerit. Poſſint etiam dicti Conſules quoſcunq;
dicte artis compellere ad iurandum de ueritate dicenda deſuper
pertinentibus dicte arti / ac eos quemlibet eorum Condemnare uſq;
in dictam ſumma totiens quotiens eorum mandatis in omnibus dicte
arti pertinentibus licitis et honeſtis nō paruerint et ab eis pignus au
ferre ad uoluntatem dictorum Conſulum ſine contradictione alicuius
uſq; in dictam ſumam.

Qd Reſegarium vel Arſenicum uendi uel tradi
non poſſit niſi per d. et magrum Apothece.

Item nō Poſſit uendi. donari. tradi. uel concedi uel alio mo
conſentiri ſeu transferri per aliquem Speciarium alicui per
ſone aliqua quantitas reſegarij alſenici uel ſurimani niſi ſolum.

per magistrum apothece vel per illum qui teneat locum magistri ad quem de hoc haberet recursus . Et hoc sub pena a soldis viginti usque in libris centum Jan. arbitrio consulum et consiliariorum dicte artis nec similiter possit per dictum magistrum sive alium eius locum tenentem vel alium quem vis vendi donari tradi consentiri vel transferri alicui sclavo vel sclave et factis franchis vel liberis vel famulis seu cum aliys quovis modo manentibus vel pueris minoribus annorum viginti sed solum possit vendi vel transferri ut supra per magistros dominis seu dominabus bone et note fame sub pena a libris decem usque in centum arbitrio magistratus . Et intelligatur tenere locum magistri filius vel alius qui excesserit etatem annorum viginti et erit sufficiens in dicta arte . Salvo quod non habeat locum in servo vel mancipio .

Quod Nullus Accipiat famulum qui sit etatis annorum viginti vel ab inde s.

Item quia speciarij et homines dicte Artis aliquando accipiunt pro famulis et in famulis tam modice etatis quod quando compleverint dictum tempus sex annorum et volunt recedere a suis magistris sunt tam modice etatis quod per se non possunt dictam artem sive apothecam facere causa paupertatis sive causa modici temporis quod habent et inveniunt aliquos qui habent pecunias seu posse faciendi et tenendi apothecam et qui nesciunt dictam Apothecam facere et inveniunt tales famulos a suis magistris expeditos et liberatos qui sciunt dictam artem facere

et sic dicti nescientes dictam artem facere tamen habentes pecuniam et posse volunt panem et lucrum de manibus civium ianue et magistrorum dicte Artis fraudulenter accipere facientes seu famulos dictorum famulorum a suis magistris liberatos et sic quod facere non possunt per directum faciunt per indirectum. et ex hoc sequitur damnum dedecus et periculum civibus et artificibus artis predicte et ipsi arti. Regulamus statuimus et capitulamus videlicet quod nullus dicte artis possit seu valeat vel presumat aliquem famulum accipere qui sit etatis Annorum viginti et abinde supra Sub pena librarum viginti quinque ian. a quolibet contrafaciente auferenda qualibet vice qua dictus talis famulus etatis Annorum viginti vel abinde supra fuerit repertus cum dicto tali contrafaciente vel ad eius apothecam que pena applicetur pro dimidia operi portus et modoli et quarta pars applicetur dicte arti et alia quarta Accusatori et si accusator non fuerit applicetur dicte arti.

Quod Nullus Spectarius faciat signum alterius dicte artis.

Item quia inter homines et magistros dicte artis non debet esse personarum exceptio sive prerogativa. Sed qui melior est et melius Artem predictam facit debet melior reputari quicumque sit ille et quo nomine appelletur. ad hoc ut unusquisque semper habeat causam bene faciendi et de bono in melius semper perseverandi. Regulamus Statuimus et capitulamus videlicet quod nullus dicte artis quicumque sit ille et quocumque nomine

appelletur debeat audeat ul preſumat facere ponere ul imprimere ſeu
poni fieri ul imprimi ſeu permittere in naſis ſeu buſolis triache ſeu alterius
rei ſignum alterius speciarij ſeu artificis artis predicte, imo quilibet
habens ul habere uolens ſignum qd faciat ul ponat uel imprimat uel
fieri aut poni ul imprimi uelit ſuper ſeu in naſis uel buſolis triache
ſeu alterius rei illud ſignum habeat poni et faciat ul imprimat ſeu poni
fieri ul imprimi faciat et permittat diuerſum ſeperatum et differentiatu
ab omni alio ſigno alioꝝ ſpeciariorum et hominum dicte artis et speciale
a ſigno Simonis Goaltery, ſub pena librarum decem Janue auferenda
a quolibet contrafaciente et qualibet vice. et Applicanda operi portus
et moduli pro tribus partibus et accuſatori pro reliqua quarta parte; et ſi
non fuerit accuſator Applicetur dicta quarta pars dicte Arti. Et habeat
locum dictum captm poſtq; inter homies dicte artis ſpeciarioru fuerit
notorium et publicatum.

De non Ponendo Triacham in aliquo naſe
ſignato alterius Speciary.

ITem non poſſit Aliquis dicte artis nec debeat ponere ul poni facere
triacham aliquam in aliquo naſe ſeu in aliqua buſola in quo
ſeu in qua ſit ſignum alicuius alterius speciary ul hominis dicte
Artis. Et ſi forſan aliqua perſona emere uolens Triacham haberet
uel portaret buſolam ul uas aliquod alicui speciario in quo ſeu in qua

eet ſignum alterius quam ſuũ liceat dicto ſpeciario et teneatur primo
leuare et raſchiare dictum tale ſignum de dicto uaſe ſeu buſola et ponere
ſuum proprium cuius fuerit triacha ſub pena librarum decem Janue
pro quolibet contrafaciente et qualibet vice applicanda ut ſ.

Ut res quibus triacha conficitur teneant ſuper finiſtris.

STATUIMUS & ordinamus quod omnes et ſinguli ſpeciarij qui
triachiam faciunt aut facient de cetero teneantur et debeant
ſuper feneſtris ipſarum apothecarum pu[bli]ce tenere octo diebus continuis
res illas de quibus triacha conficitur. Sub pena librarũ viginti quinque
Ianue pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Sane tamen intel
lecto quod finitis octo diebus teneantur conſules dicte artis una cũ con
ſiliarijs et prouiditoribus ipſius artis accedere ad appothecam talis ſpe
ciarij et reuidere diligenter omnes res predictas et deferre iuramentum
tali ſpeciario et laboratoribus ſuis quod bene et diligenter conficient dictã
triacham ponendo et conſumando in eam illas res quas viſ tenuiſſet
& quas dicti conſules conſiliarijque et prouiditores approbauerint pro
bonis et idoneis et non ultra. Et hoc ſub pena librarum viginti quinque
uſque in quinquaginta arbitrio dictorum conſulum. Nec poſſit talis
ſpeciarius aliquod conuiuium ſeu prandium aut cenam facere dictis
conſulibus, conſiliarijs et prouiditorib[us] uel alicui eorum nec mercedem

aliquam dare ſub pena predicta. Quiquidem speciarius teneatur et obligatus ſit pro qualibet recepta triache dare tradere et conſignare dictis conſulibus libras triginta inpondere dicte triache Applicandas dicte arti.

ITem qd neqꝫ mitridatum neqꝫ Triachiam uendi poſſit ultra medium rubum niſi prius facta notitia conſulib dicte artis ſub pena florenorum decem uſqꝫ in uigintiquinqꝫ arbitrio ipoꝝ conſulu ac ſub pena amiſſionis ipius Triache et mitridatis.

ITem qd Mitridatum fiat et Componatur eo modo quo componitur triacha et reuideatur per deputatos prout ſ dictum eſt de Triacha.

Qd Nulus Speciarius doceat artem ſuam Aliquem ſclauum.

ITem Qd Aliqua perſona dicte artis nō poſſit aut debeat deinceps inſtruere ul docere aliquem ſeruum ul ſclauum ſuū ul alienū dictam Artem Sub pena librarum Quinquaginta Janue.

De feſto Sancte tecle et ſcti deſiderij ac ſancti Romuli celebrando.

ITem Teneantur omnes et ſinguli dicte Artis celebrare ſicut in diebus Apłoꝝ in feſto et die ſcte Tecle et ſimilr in die beati deſiderij

Jannen. & ſimilr feſtum ſcti Romuli Jannen. qd eſt die xiij octob ſub pena ſoldorum decem Jan. .

Qd Conſules teneantur rixantes cocordare.

ITem qd Conſules dicte Artis teneant rixantes de dicta arte infra dies tres concordare toto eorum poſſe ſub pena ſoldorum uiginti pro quolibet conſule ſi fuerit negligens in aliquo de predictis & cuilibet ex rixantibus ipis conſulib et mandatis eorum licitis et honeſtis debeant obedire ſub pena ſoldorum quadraginta pro quolibet inobediente.

De no emendo aliquas ſpeciarias ab aliquo Garbellatore ul alia ſuſpecta perſona

ITem qd Aliquis speciarius ſeu aliqua perſona que ſit ſub conſulatu artis speciariorum ciuitatis Janue non audeat in aliquo uel preſumat clam ul palam pro ſe ul interpoſitam perſonam ſuo nomie ul aliorum emere ul aliquo alio titulo acquirere aliquas res merces ul ſpeciarias ſpectantes dicte artis ſpeciariorum ab aliquo Garbellatore ciuitatis Jan. ul ab aliqua alia perſona pro ipo garbellatore aut aliquo alio de eius familia ul alia perſona uile an ſuſpecta et preſertim ab aliquo seruo ſeu ſclauo aut famulo alicuius ciuis. Sub pena a ſoldis decem uſque in libris decem Janue arbitrio conſulum dicte

dicte artis pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. et etiam teneatur ſub eadem pena quilibet speciarius ad quem aliquis voluerit vendere ut s. illud denunciare conſulibus dicte artis.

De Aſociando Illu. Dominum Gubernatorem.

Item quod quotienſcumque man(da)to Illu. D. Gubernatoris crida mittetur. quod quicumque cives nobiles et populares civitatis Janue debeant ire ad ſociandum Illustrissimum D. Gubernatorem ad aliquam ecclesiam cauſa deferendi aliquod palium vel eundi alicubi conſules dicte artis teneantur convocari facere homines dicte artis et cum eis ire ad faciendum ſocietatem prefato D. Gubernatori & preſertim teneantur ſingulo anno homines dicte artis ire ad luminaria Beatorum Simonis et Iude cum conſulibus ſuis et ſuis candelis ad ſociandum pallium deffe rendum ad ecclesiam beate Tecle. Si quis vero hominum dicte artis in aliquo de predictis contrafecerit vel non ire repertus fuerit ut s. condemnetur a ſoldis quinque uſque in decem janue pro quolibet et qualibet vice arbitrio dictorum conſulum.

De Congregatione fienda ſingulis menſibus Ad audiendum miſſam.

Statuimus & ordinamus quod homines dicte artis ad mandatum conſulum eorum teneantur et debeant ſingulis menſibus ſcilicet

una die feſtiua et que communiter celebretur in ciuitate Ianue cuiuſlibz menſis ſe congregare in ecclia deputanda per dictos conſules et ibidem ſimul et ſemel congregati audire miſſam ſub pena ſoldorum quinq; pro ſingulo contrafacienti .

De feſtiuitatibus celebrandis .

ITem Statuimus et firmiter Ordinamus. Qd Nullus ſpeciarius ſeu aromatarius poſſit / audeat ul preſumat per ſe ul per alium tenere apothecas apertas ſiue uendere ſeu uendi facere aliquas ſpecarias ſiue aliquid aliud ſpectans dicte arti in feſto natiuitatis dni et in diebus dominicis ac feſtiuitatibus beate marie virginis / beati Joannis baptiſte duodecim Aplorum beati laurentij martiris pris ecclie Ianuenſis ac alijs feſtiuitatibus celebrandis ex pcepto ſancte romane ecclie exceptis tamen rebus medicinalibus opportunis pro neceſſitate et ſanitate corporum humanorum tam per medicum ſeu medicos q per quamcunq; aliam perſonam commiſſis ſeu requiſitis . Quo caſu no obſtantib ſupradictis poſſint hoies dicte artis portellum apothecarum tantu aperire et uendere res opportunas pro infirmis et pro alijs neceſſitatib prout s dictum eſt ſine metu alicuius pene . Quib rebus ut s opportunis venditis dictum portellum omnino claudere teneantur . Et hoc ſub pena ducatorum quattuor auri a quolibet contrafacienti totiens quotiens contrafeciſſe reperiretur irremiſſibilr auferenda . Applicanda pro tertia parte accuſatori qui

teneatur ſecretus et pro reliquis duabus tertijs partibus dicte arti

De nõ emendis speciarijs vł nauib' alijs vaſis nauigantibus.

ITem Pro euitandis fraudibus que in rebus dicte artis committi
poſſent et pro ſedandis jurgijs Statutum & ordinatum eſt. Qđ
nullus dicte Artis de cetero audeat vł preſumat per ſe vł per interpo
ſitam perſonam recte aut per indirectum in aliquibus nauibus galeis
nauigijs aut alijs vaſis nauigabilibus tam Janue quã extraneorum
aliquas ſpeciarias vł alias res pertinentes dicte arti niſi prius fuerint
in terra exonerate Sub pena amiſſionis dictarũ rerum et mercium
et vltra florenorum decem vſq; in centum arbitrio dictorum conſulu
ITem Statuimus et ordinamus. Qđ vnuſquiſq; de dicta arte
qui emerit in ianua vł diſtrictu aliquas Speciarias vł merces ſpecta
tes dicte arti et ſeu que ſolent vendi pro ſpeciarijs excedentes ſum
mam librarum vigintiquinq; teneantur dictam emptionem et omnia
empta denunciare Conſulibus dicte artis qui pro tempore fuerint infra
horas vigintiquatuor et cũ iuramento manifeſtare verum precium
& ſub quibus modis formis et temporibus realr fecerit dictam emptionem
nec poſſit talis emptor amouere dictas ſpeciarias ac merces emptas de
loco in quo erunt repoſite ante dictam denunciationem nec etiam poſt
niſi prius habita licentia a Conſulibus ammouendi et accipiendi dictas

ſpeciarias ac merces emptas & in caſu antedicto habeant dicti Conſu
les poteſtatem et bailiam diuidendi dimidiam dictarum ſpecierum
ac mercium inter homines dicte artis pro illo precio ac ſub modis formis
pactis et condictionib(us) et temporibus ſub quibus empte fuerint per dictum
emptorem qui teneatur relaxare dimidiam antedictam dictis conſu
libus et ſeu hominibus dicte artis ſub forma antedicta ſub pena du
catorum decem uſq(ue) in centum arbitrio Conſulum et Conſiliariorum
Saluo ſi per aliquem de dicta arte alique merces ac ſpeciarie fuerint
aportate ut illas apportari fecerint ipſorum emptorum riſico et periculo
de quacumq(ue) parte mondi. extra diſtrictum Ianue.

ITem Ordinamus Quod ad requiſitionem Conſulum qui pro tempore
unusquiſq(ue) de dicta arte teneatur ſe Congregare totiens quotiens fuerit
citatus et uocatus & in loco ad quem fuerit uocatus etiam extra dies
ordinarios pro congregandis hominibus dicte artis. Sub pena ſoldorum
quinq(ue) uſq(ue) decem totiens quotiens fuerit contrafactum

De bailia et poteſtate Conſulum.

ITem Statuimus et ordinamus. Quod dicti conſules et conſiliarij
ſemper et quandocumq(ue) uiderint ac cognouerint aliquid eſſe corrigen
dum in dicta arte in pertinentibus ad dictam artem poſſint et ualeat
corrigere in eorum arbitrio omnia que ueniunt corrigenda. Cui correc
tioni unusquiſq(ue) de dicta arte parere teneatur Sub pena librarum

decem uſq; in uigintiquinq; totiens quotiens ꝑ quemcuq; de dicta arte fuerit contrafactum.

De nõ uendendis Spetiarijs niſi Garbelatis.

Item pro euitandis fraudibus que in et circa ſpeciarias committi poſſint Statutum et ordinatum eſt. Q᷑d Aliquis de dicta arte nõ poſſit decetero per ſe uł per interpoſitam perſonam uendere emere aut aliq̊ alio modo contractare aliquas ſpeciarias uł alia pertinentia dicte arti niſi prius garbellatas per garbellatores comunis. Sub pena a florenis decem uſq; in quinquaginta arbitrio dictorum conſulum totiens quotiens fuerit contrafactum a quolibet contrafaciente aufferenda.

Q᷑d Aliqua perſona que nõ ſit dicta arte nõ poſſit uendere ad minutũ Aliqᵃ ſpectantia dicte arti a libris uigintiquinq; ut infra.

Item Q᷑d aliqua Perſona que non ſit de dicta arte non poſſit nec debeat uendere ad minutum Aliquas res ſpectantes dicte arti a libris uigintiquinq; infra de qualibet re. Sub pena amittendi eas et ultra a libris quinq; & ultra a libris quinq; uſq; in decem arbitrio dictorum Conſulum et Conſiliarioꝝ Totiens quotiens Contrafecerit

Qđ Aliqua perſona que nō ſit de diſta nō poſſit
vendere ſpecies rubeas niſi ut infra.

Item Statuimus & ordinamus Qđ Aliquis de diſta arte non poſſit nec debeat vendere ſeu vendi facere aliquas ſpecies rubeas que ſint limfate ſiue balneate: imo eas vendere debeat ſicas ſiue ſutas Siquis autem inuentus fuerit Contrafaciens cadat in penam a ſoldis quinq; uſq; in decem pro ſingulo carato arbitrio Conſulum & Conſiliarioꝝ Et quia propter tempora alıgn Iſpeties ipe deficiunt de ch^tis^ ſex ul oſto pro vncia dicimus in nihilo teneri ab ide vt s habeat locum Capli.

✝ M. cccc lxxxxiij die xviij marcij.

Illustris &ex^us^ Dominus Auguſtinus Adurnus Ducalis Ianne ſium gubernator et magnificum conſilium dnoꝝ Antianoꝝ comunis Ianue in pleno numero congregatu. Quorū noīa ſunt hec.

Hieronymus de Grimaldis. P^or.	Raffael Caluus.
Paulus lomelinus.	Mathias beriſus
Ioannes baptiſta adurnus.	Ioanne Antonius Sauli
Bpta de serrauale. not^s.	Franciſcus de Auria

Iofredus de nigrono. Ioannes baptiſta ſaluaigus.
Raffael de furnarijs. Blaſchus de ſeputro.

Audita requiſitione ſupraſcripta facta nomine ſupradictorum conſulum et aliorum Auditiſque preſtantibus uiris Joanne baptiſta adurno et raffaele Caluo duobus ex ipſis dominis Antianis quibus comiſſa fuit remiſſio et examinatio ipſorum capitulorum referentibus ea vidiſſe examinaſſe, correxiſſe et emendaſſe, et illa tanque honeſta approbari ſuadentibus Omni iure uia modo et forma quibus melius potuerunt et poſſunt Approbauerunt ratificauerunt et confirmauerunt omnia et ſingula capitula ſupraſcripta in omnibus prout iacent Mandantes egregijs uice ducibus communis Janue tam preſentibus quam futuris quatenus capitula ipſa obſeruent et iuxta morem faciant ab omnibus ſeruari Sub pena ſindicamenti.

Extractum eſt ut ſupra de actis publicis Cancellarie communis Janue ſcriptis manu mea Cancellarij infraſcripti Ad Inſtantiam egregiorum Jacobi de moniardino et bernardi de dauania Conſulum dicte Artis.

Bartholomeus de franſono Cancellarius

Ill.mis et Excel. D. dnīe ducalis in Janua Gubernator et
mag.ci dni Antiam indite ciuitatis Janue. Quoniam Ill.me et mag.
ure mihi commiserunt ut illis refferre habeam quid sentiam et iura sua
deant in et sup. his de quibus coram ipso dno mag.co senatu queritur et
dubitatur inter sp.tos dnos censores indite Ciuitatis Janue ex una et Con
sules Artis aromatariorum ex altera. Primo nonquid predicti spectati dni
Censores et cons. offi possint se intromittere et extendatur in his que spec
tant ad dictam Artem potissime si tractabitur de puniendo aliquem ex dictis
artificibus qui commisisset fraudem in dicta Arte vel aliquem etiam non
artificem Ciuem vel extraneum qui portasset vel portari fecisset aliquas
res spectantes ad dictam Artem compositas vel falsificatas et generaliter
An possint dicti sp.ti dni Censores se intromittere de fraudibus circha
exercitium Artis quomodolibet perpetratis. An uero talis cognitio et punitio
spectet ad Consules eiusdem artis saltem ex forma et dispositione statu
torum ipsorum Artificum et artis eorum ipsis et dicte Arti concessis alias
ab Ill.mo D. v. et precessoribus uestrorum Mag.cor. dnorum Antianorum
Secundo Nunquid ex eo quod Consules in pntiarum dicte artis qui dicuntur
combuxisse et igni concremasse certam mannam compositam et fabricata
repertam in apotheca Joannis de prato et bapte. Ardisoni dnorum ex artifi
cib. dicte artis et penes eos potuerint et possint puniri vel uenia puniendi.
per dictos sp.tos Dnos Censores et si aliqua per eos facta fuisset punitio
uel condemnatio contra dictos Consules procedet de iure an uo contineat
notoriam et euidentem iniustitiam apud oes probos et graues uiros

et consequenter dicatur dolo dicta et sic ueniat reuocanda et retrac
tanda per illu Dominatioes et mag[tias] vras. An uero ipa condemna
tio recte et secundum iustitiam dicatur facta et conclusiue dubitatur
que nam sint et ee debeant partes ill. dnationis et magni[ar] vrar
in decretando et ordinando in et super premissis inuocato diuino
suffragio iuxta C[lam] primam de magistris assumendo primam
difficultatem dico et reffero illu. d. et magn[ys]. vris. Qd predicti
spectari dni Censores no potuerunt nec possunt se intromittere de
his que spectant ad dictam Artem Ex de quib premittit et presup
ponitur in dicta prima dificultate quia promsio de premissis et cognitio
et punitio est Specialr attributa predictis dnis Consulib dicte
artis aromatariorr uigore et ex dispositioe Caplorum eiusde artis
max[r] statuti super r[ca]. Qd nullus audeat portare per Ciuitatem
causa uendendi aliq[a] ac alterius statuti sup. r[ca]. qd Consules
possint exigere bana et penas in caplis contentas. Item et alterius
statuti sup r[ca]. Qd qui commisserit fraudem in dicta arte possit
condemnari ut i et super r[ca] de fraudib circa exercitium dicte
no comittendis sub r[ca]. Qd Consules ius reddere possint et con
demnare inobedientes sub r[ca] de bailia et potestate consuln
et sub r[ca] de non uendendis speciarys. Sub r[ca]. Qd aliqua
persona que no sit de dicta arte et / nam unius Inclusio ceteror
est exclusio et qd uni est specialr concessum uidetur quo ad illas
species et specificata in concessione omnibus alys denegatum

lege Cum pretor Vbi caſus ff. de iudicijs facit qd notat Bal. in
lege certa ratione. c. qn pro vero. ea eſt ratio denegati et con
ceſſi nam qd uni aſſignatur alteri denegatur. ff. de lega p°. l. qd
in rerum. in § ſiquis et ad hoc etiam confert qd voluit no. Angel
in conſilio ſuo cc vi° ubi enim eſt provisio ſpalis ordinata et conceſ
ſa debet ceſſare gnralis per ea que habent in l. doli clauſulam
ff. de v. ob. Sed ſic eſt qd de his que concernut exercitium dicte
artis vel eius falſitatem aut bonitatem conſules dicte artis habent
ſpecialem curam & cognitionem et ipis ſpectat iuris dictio facultas et
bailia puniendi et condemnandi ac comburendi et comburi faciendi
omnes res ad dictam artem ſpectantes compoſitas vel falſificatas
non ſolum repertas penes illos de dicta arte ſed etiam penes quaſcuq;
etiam extraneas perſonas. Ideo in his que ſpectant ad dictam artem
et artis exercitium et de quib dictis dnis Conſulibus ut pmittitur
vigore dictorum ſuorum ſtatutorum eſt attributa poteſtas atq; bailia
ceſſare hic cognitio dictorum ſpectorum dnorum cenſorum et eius regula,
dum loquitur qd poſſint ſe intromittere cont artifices etc. et max
ex q° ipa ſtatuta ſunt noviter condita et poſteriora per que derrogat
dicte regule ſaltem in his de quibus per dicta ſtatuta pdicti coſules
aromatariorum effecti ſunt cognitores iudices et magiſtratus et illis
omnimoda attributa ptas per ea que notantur in l. Cu lex et in l.
non eſt novu. ff. de legibus. Et ex pmiſſa concluſione infertur
deciſio ſecunde difficultatis quam nunc aſſumo et eius examen

et ingua brevibus me absoluendo ne Illu D et magn^nas tedio afficiā
dico et refero q^d stantibus premissis pro veris pro ut sunt clare constat
et est indubitatum q^d premissa condemnatio nō potest de iure sustineri sed
dicitur dolo dicta cū contineat notoriam et evidentem iniusticiam. motus
quia si rigore dictorum capitulorum et max^e dicti capitli q^d nullus audeat portare
per civitatem cā vendendi et c^a potuerunt imo debuerunt dictam manam
compositam falsificatam comburere. Quis hebes dicere pot^t q^d pp talem com
bustionem possint vel debeant condemnari. quia scriptum est q^d qui aliqd
facit lege premittente penam nō meretur facit l. Graccus. c. ad l. Illu
de adulter. Iusti enim erant et sunt ipi dni consules auctē eius sunt cortū
qui habuerunt auctēm. l. condendo. sm innoc in c^o. cura carnis de
iure patroni. Et consequenter cū dicta snīa contineat notoriam et evidentē
iniusticiam apud oēs probos et graves viros apud quos erant et sunt ipi
consules pro bono ope et legis adimplemento comendandi dr dolo dicta
et sic retractanda per ea que voluit Bal. in rz^ca cap^o de pena iudi. qui
male iudica. Angel. in sua solemni disputatioe incipiente duo ad in
vicem litigantes et in l. si pars iudicantium. ff. de in off. testa
de anto. panor. et imol. in c^o. inter ceteras de re iudica. facit quod
voluit Paul. de castro in consiliis suis consilio suo^o ccxiiij et quod
voluit Bal. in l. tertia. et de dotis promissione in l. p^a. c. de his.
que pene. no. et in c^o. p^o. in p^o. Item sacramenta in f^o de pace et iu
ramento fir. Igitur ex premissis restat concludendum dictos sp^tos
dnos censores non potuisse nec posse de cetero se in premissis tanq^m de

rebus et cauſis ſpectantib' ad dictam artem intromittere dictosq; dominos conſules recte et ſm omnem iuſticiam et rectitudinem egiſſe incomburendo dictam manam. Idq; licitum ſibi fuiſſe et de cetero in ſimilibus licere nō obſtāte contradictione dictorum dnorum cenſorum et conſequenter per notoriam et euidentem iniuſticiam dictos conſules fuiſſe per pfatos dnos cenſores condemnatos et ſic ipam pretenſam condemnationem ut notorie et euidenter iniuſtam nō poſſe de iure ſuſtineri. Sed per Illu. d. et Magtias. uras fore et ee reuocandas. et ſic ipos conſules a ptenſa condemnatiōe abſoluendos ee et abſolui debere ex pmiſſis et alijs latius a iure et ex inſpectione dictorum ſtatutorum reſultantibus et ita ut pmiſſum eſt ac fiendum ee ſtatuendum et decretādū fore per prefatas Illu. d. et magas. v. dico conſulo ac illis iuris ee refero / ego Joannes antonius anſoſſius v. J. doctor ciuis albingae uicarius ducalis inclite ciuitatis Janue. Que tm oiā dixiſſe uolui ſub correctiōe prefatarum Illu. d. et Magnificentiarum veſtrarum quib' me totum dedo ac humilr comendo. In quorum omniu fidem hic me propria manu ſcripſi ac ſigillari iuſſi.

✝ MCCCCLXXXXVI die XXX Augi.

Illu. & Exus. Dns Auguſtinus Adurnus ducalis Januenſium Gubernator et locum tenens & magcum conſilium dnorum antianorum communis Jan. in ſufficienti et legitimo nuo congregatum et quorum qui interfuerunt nomina ſunt hec.

Fredericus de prementorio Prior. | Georgius de podio
Thadeus de nigro. | Gregorius de Auria
Bpta de ſerrauallle not. | Gregorius de marineto
Marcus de grimaldis. | Auguſtinus de guizulfis.
Bpta de viualdis.

Abſentibus leonardo merello. laurentio adurno et dario Imperiali reliquis eorum collegiis.

Auditis Egregiis vincentio nigrino et Jacobo de bargalio conſulib. artis aromatariorum necnon Angelo de maiolo. Jacobo pernixe et aliis pluribus aromatariis grauiter conquerentibus quod per ſpectabiles d. cenſores iniuſte condemnati fuerunt ſub pretextu inobedientie et tranſgreſsionis ab ſe commiſſiſe quia certam quantitatem manne falſificate et ſeu compoſite que in apothecis hominum dicte artis reperta eſt comburi fecerunt. quod cum ſibi facere licuerit virtute capitulorum ſuorum imitari coguntur ex eo ſe iniuria affici. vnde commendationem et laudem reportare debuerunt et propterea petentib. condemnationem ipſam reuocari et anullari decernique dictam mannam per eos licite et ex officio ſuo combuſtam fuiſſe ex aduerſo auditis prefatis

d. Censoribus dicentib(us) se virtute regular(um) suaru(m) iuste aromatarios
ipos condemnasse. Tum quia talis executio no(n) ad eos sed ad offm
suum pertinebat. Tum et quia statim habita eiusdem manne noticia
monuerunt Consules dicte artis ne quid in tali re innovare deberent.
volentes executioem ipsam ut consuetum est in publicum facere
& ob id rogantibus eisdem aromatarijs repulsam dari. ipsosq(ue) permitti
libere offo suo fungi. Examinata re & intellecta sup(ra)scripta relatioe
Sp^lis D. vicarij ducalis cognoscentes no(n) modo licuisse aromatarijs
ipis eandem mannam comburere. sed et officij sui ee semp(er) et quncunq(ue)
accidat similem executionem facere. Omni iure via et modo quibus melius
potuerunt et possunt revocaverunt et annullaverut revocant et annul
lant codemnationem et sententiam per p(re)fatos d. Censores factam et lata(m)
cont(ra) ipos aromatarios sive consules aromatarior(um) eosq(ue) absolverunt
et absolvunt ab eadem condemnatioe et omnib(us) contentis in ea.
Decernentes insuper q(uo)d de cettero Sp^les Dni Censores qui nu(n)c sunt
& qui pro tempore fuerint: no(n) possint nec debeant quomodolibet se intro
mitter de his que ad artem et exercitium aromatarior(um) spectant et per
tinent ac independentib(us) ab ipa arte et exertitio eiusdem. Sed eorum
cognitio specter et pertineat consulibus et Consiliarijs dicte artis
preterq(uam) respectu ponderum et mensurar(um). Pro quibus possint ipi dni
censores quoscunq(ue) artis predicte repertos culpabilles punire et con
demnare iuxta formam et dispositioem regular(um) suarum.

Benedictus de portu Cancellar.

+ MDXI die mercurij .xij. novemb in tercijs ad banchum
iuris Splis Dni viceducis civitatis Jan.

S Plis Dns Jacobus de montefalcono vicedux civitatis Janue
pro tribunali ſedens ad eius ſolitum iuris banchum cognitor
et deciſor cuiuſdam cauſe et queſtionis vertentis per et inter Joannem
bptam de portu fino ſpeciarium gnralem ſindicum et procuratorem
conſulum et totius artis ſpeciariorū agentem ex una parte et ioanem bptam
de novaria paulum de cigarijs et Joannem de la chia ſe ſe defendentes
ex parte altera & cetera De voluntate partium et ipis partibus
pntibus & cetera.

Ordinavit et ordinat habere in conſultorem et pro conſultore in dicta
cauſa unum ex dnis iudicibus venerandi colegij dnorum iudicum civitatis
Janue receptis confidentib a partib a quo dictus dns vice gubnator haber
intendit et vult conſilium in dicta cauſa et ſic admonuit dictas partes
dictis nominib pntes Audientes et intelligentes qts die craſtina in tercijs
compareant coram pfato dno vicegubernatore ad dandum ſuos confidentes
ex dnis iudicibus venerandi collegij dnoꝝ iudicum civitatis Jan. et ad
videndum per ipm dnm vicegubernatorem aſſumi in conſultorem et pro cõ
ſultore in dicta cauſa unum ex dictis dnis iudicib in omnib et per omnia
prout in dicta ordinatione cont. pntib dictis partib et acceptandis.

✝ Die iouis XIIJ novemb' in tercys Ad bandiu' Juris .

PRefatus d'n's vicegubernator pro tribunali ſedens ad eius ſolitum iuris
bandium receptis confidentib' ab ipſis partibus et ipſis partib' p'ntibus &c ct
Et demum &c ct . Omnimodo et cf . Aſſumpſit et aſſumit in con
ſultorem et proconſultore in dicta cauſa ſp'lem vtriuſq; iuris doctorem d'nm
dauid de amico repertum in nu'o confidentium datoru' p'dictas partes aq'
ipe d'n's vicegubernator habere vult & intendit conſiliu' de contentis i dicta
cauſa et deinde procedere ad expedictioem dicte cauſe iuſtitia mediante
iuxta formam regularu' ipius d'ni vicegubernatoris p'ntibus dictis partib'
et acceptantibus .

✝ MDXI . die mercury XVIJ decemb' circha horam none
in ſtudio ſp'lis D'ni dauid de amico .

EGregius D'n's Odonus buſcha locumtenens Sp'lis d'ni viceGub'
natoris Janue qui dixit dicto d'no dauid q'd ipe volebat expedire
dictam cauſam et propterea volebat habere cologuium cu' ipo d'no dauid
de dicta cauſa et q'd ipe d'n's dauid conſuleret ipm d'nm locum tenentem
in aliquib' pertinentib' ad dictam cauſam p'nte me not'o infraſcripto qui d'n's
dauid tunc reſpondit q'd no' erat promptus ad conſulendu ipm d'nm locum
tenentem de dicta cauſa attento q'd nundum viderat proceſſum in dicta
cauſa agitato . Qui d'n's locumtenens tunc reſpondit et dixit : q'd ipe d'n's
dauid audierat partes in allegationib' ex quo debebat e'e promptus

in conſulendo ipm̃ dñm locumtenẽtem et ſic ipẽ dñs locutenẽs demũ requiſiuit ipm̃ dñm Dauid ut conſulere uellet ipm̃ dñm locumtenente in dicta cauſa attento quia ipe dñs locumtenens promptus et paratus erat expedire dictam cauſam attento maxͤ qđ erat inſtructus de proceſſibus dicte cauſe et caſu q° dictus dñs dauid recuſauerit eum conſulere qđ ipe dñs locumtenẽs eius ferret ſniam in dicta cauſa abſq3 alio conſilio attento quia erat promptus et paratus ad dictam cauſam expediendũ. qui dñs Dauid tũc reſpondit. qđ nullo modo tunc uolebat conſulere dictum dñm locumtenentem de dicta cauſa quia nundum uiderat proceſſum et qđ non erat inſtructus de ea. Et qđ ipe dñs locumtenẽs faceret ea que ſibi uideret et placeret. Inter his omnib; me iam dicto not° infraſc° et dicente dñm dauid ſi uolebat inſpicere proceſſum dicte cauſe intra et p totam diem ueneris proxͤ uenturam et deinde conſulere ipm̃ dñm locumtenẽtem qđ ipe dimitteret proceſſum dicte cauſe quos ſecum portauerat ad hoc ut ipe dñs locutenens dictam cauſam expedire poſſit ante ferias Qui donus dauid tunc rñdit qđ nullo mõ tam breui tempore nõ poterat reuidere dictum proceſſum et conſulere ipm̃ dñm locumtenente in dicta cauſa attento maxͤ quia habebat multas alias occupatiões. Qui dñs locutenens tũc rñdit qđ omnino dictam cauſam expedire uolebat die ſabati proxime uentura pdictis nõ obſtantibus et dictus dñs Dauid replicauit qđ faceret que ſibi uidebantur et placebant. Qui dñs locumtenẽs ordinauit et ordinat qđ omnia pdicta implicentur penes acta dicte cauſe.

+ Die iouis xviij decemb.

Precipiatur ꝯ mandato sp̄lis dn̄i Locumtenentis sp̄lis dn̄i viceducis dicto ioannibap̄te paulo et ioanni q̄tꝰ die sabati proxime ventura intercijs que erit dies xx^ti p̄ntis comparcant coram prefato dn̄o vicegubernatore ad audiendum eius voluntatē et per eū ferri sententiā in dicta causa alr̄ etc. Et hoc ad instantiam dicti Joannisbap̄te de pertusino dicto noie.

+ die xviij decemb.

Lodisius depensolo nuntius retulit sehodie mandato p̄fati dn̄i locumtenentis personalr̄ dedisse monstrasse ostendisse et p̄ntasse copiam sup̄scripti p̄cepti dictis paulo et ioanni et dimisisse dictam copiā dicti precepti dicto ioannibap̄te eisdemq; et cuilibet ipsoꝝ precepisse i dibus et per omnia pro ut in dicto p̄cepto continet.

Supradicti Joannesbap̄ta et socij.

Constituti in iure et in p̄ntia prefati dn̄i locumtenentis causa et occasione cause cont ipsos indebite mote p̄ dictū ioannēbap̄tam asserto nomine et omniū in dicta causa agitatoꝝ quib; omnib; se referunt sed nō consentiūt nisi in facientibus pro ipsis tantū et nō alr̄. Jnherendo iam dictis et oppositis que in facientibus pro ipsis tantum pro repetitis habeatur dicunt q̄d in dicta causa prefatus dn̄s vicegubernator receptis confidentibus ab vtraq; parte assumpsit assesorem et datis dictis cofidentib

per ambas partes cauſa ipã fuit comiſſa dono david de amico coram quo
audite fuerut iuris allacationes per dños advocatos partium allantes et deinde
per ipm dnm david depoſitum fuit eius conſilium in dicta cauſa prout coſtat
ex actis quo conſilio ſtante et depoito prout depoſitu eſt nõ poteſtis vos dne
locumtenes alr nec alio modo indicta cauſa iudicare niſi in omnibus et per oia
prout et ſicut in dicto conſilio continetr. Ipm aperiendo et iudicando prout
iudicavit prefatus donus david et ſecus faciendo qd nõ credunt proptantur
de nulitate cuiuſcuq; ſnie per vos ferende omniumq; actorum et agendorum qts
concernere poſſet eorum preiudiciu. Secundo proptantur de exceſſu et de
inobſvantia capli de aſſeſore dando & cuiuſlibet alterius capli de hoc
loquentis ac de pena librarum quingentarum appoita contra officiales nõ obſvantes
ſtatuta et decreta civitatis Janue et maxe ſtante precepto pes ſples domos
ſindicatores iam vob facto. Tertio cum debita reverentia proteſtantur de
iuſticia denegata de omnib damnis expnis et intereſſe et qd vos dne locu
tenens facietis litem vram et tenebitis ad oẽs expnas damna et intereſſe.
Quarto proteſtantur de habendo recurſum ad Illu. D. Gubernatorem et
Magncos D. Antianos et ad quemlibet ipoꝝ ſi opus fuerit et de vobis facere
graviſſimam querellam cau quo pretereatis. Id qd per perſatum dnm vice
gubernatore fuit faſtum et ordinatum et contra aſſumptu aſſeſorem in dicta
cauſa et ſic de eius conſilio iudicandu. et ſi eſtis eius locutenens nõ poteſtis
nec debetis geſta p ipm alterare nec impugnare nec ſubvertere niſi de facto
per exceſſum et tanq; perſona privata et de quib omnib contra vos proteſtatur
de oi alio meliori remedio Inſtantes aperiri et publicari dictum conſilium.

in dicta causa et secundum ipsum iudicari prout iudicandum est.
Et predicta et cetera.
Sub et cetera.
Nonse et cetera.
Protestantes et cetera.

+ MDXI die sabati XX decembris in tercijs ad banchum iuris
Deposita in iure coram in presentia Prefati domini viceducis sive eius domini locumtenentis
per dictos ioannem baptistam paulum et ioannem dicentes respondentes opponentes
requirentes et propt testantes in omnibus ut supra. Qui dominus vice gubernator
sive eius dominus locumtenens verba admixit et inquantum asserte aut protestaciones
non admixit nec admittit sed illas tamquam nullas frivolas et inanes reiecit et
reicit persistens inordinari respectus dicti asserti consilij per eum maxima
depositione pretensi consilij rationibus et causis maxime ex actis apparentibus
et maxime quia non est verum quod dictus dominus david fuerit assumptus
in assessorem et minus secundum forma dicti capituli de Assesore dando quod solum
habet locum in curia magnifici D. potestatis et eius vicariorum nec etiam fuit
assumptus ex forma alicuius alterius capituli Ianue, et non ad instantia ipsorum
speciariorum nec etiam fuit sibi comissa relatio sed solum quod consuleret
prefato domino vice gubernatori cui seu prefato domino locumtenenti recusavit con
sulere in dicta causa in qua postea sine cause cognitione vester assertum
consilium deposuisse et propterea prefatus dominus locumtenens non actatur
aliquo iure vel statuto aliqua ve ratione assertum consilium sequi cominus

quia ſibi dare liquit de dicta cauſa quam uult et intendit expedire reie
cto dicto aff^to conſilio nõ ↄnentiens aff^tis uerbis et propratacionib dictor
bpte et ſociorum niſi in facientibus pro ipo dño loq^tr tantũ et qui ſemp
fuit et eſt et ſic obtulit et ofert dictis partib iuſticiam miniſtrare iuxta
formã regularũ eius officij int artifices et ita proteſtatur.
Joannes bpta de portuſino nomine in actis contento.
Conſtitt coram ſpele Ju v doctor dñi dauid de amico aff^ti con
ſultoris et c^t. Cauſa et occaſione cuiuſdam aff^ti pcepti cont ipm ioãnne
bptam dicto nomine emanati hoc anno die xvij decemb ad inſtantia
dicti ioanis bpte et ſociorũ contis in effectu quats per totam diem hodi
ernam debeat produxiſſe omnes eius ſcripturas et allationes coram
ipo dño dauid aff^to conſultore qui intendit omnino dictam cauſam
expedire intra diem ſabati prox^e uenturam et eius conſiliũ deponere
in dicta cauſa et cũ aff^tis propratacioibus dicti ioanis bpte de nouaria
et socior et prout in dicto aff^to precepto cont^r cui et contentis in
illo breuitatis cauſa ſe refert et nõ conſentit niſi in facientib pro ipo
dicto nomĩe tantum et nõ ali^r nec ultra.
Rndendo et opponendo dicit q^d ſalua pace dicti dñi dauid ipe non
habet aliquam iuriſdictionem max^e pcipiendi ipi ioani bpte de portu
ſino dicto nomine qui proterea nõ tenetur dicto aff^to pcepto obtempe
rare tanq^3 ipo iure nullo preſertim ex defectu iuriſdictionis et potatis.
Et ſaluis premiſſis dicit q^d licet dñus dauid fuerit ut aſſeritur
ex offo preſati dñi vicegubernatoris electus in aſſertũ conſultore

tamen qd ad afftam ellectionem fuit ipse ioanes bpta choatus effectualr
pp importunitatem aduersarioꝝ. Cũ dicta causa fuerit et sit cla
rissima in fauorem ipsius ioannis bpte de portusino dicto nomine et
in effectu pfatus dnus vicegubernator consultore nõ indigeret in
dicta causa in qua dictus dnus dauid consulere nimiũ distulit et
requisitus a pfato dno vicegubnatore consulere eidem denegauit
et se recusauit ut constat ex actis prefati dni viceducis qui tamẽ
nõ assumpsit dictum dnum Dauid afftum consilium deponere et
eominus quia intra tantũ breuem terminum nõ potest nec poterit
debitam caũe cognitionem in dicta causa adhibere et cũ breui tem
pore nõ psumatur adhiberi posse debitam caũe cognitionem. Ideo
attentis maxe pmissis nõ pot nec debet dictus dns Dauid procedere
ad afftam depositioẽm affti consilij et quatis secus faceret contra
eum et dictos de nouaria et socios protestatur de nullitate affti con
silij ac affte depositionis ac de omnib damnis et expnis et interesse
per ipm ioanem bptam dicto nomine passis et patiendis occasione
predicta et de omni alio iure sibi compti opponens ad cautellam
oẽs et singulas exceptiones ex premissis resultantes aliasqz oẽs sibi
compentes. Et saluis premissis negat narrata put narrantur i asserto
precepto in facto ẽe uera et petita prout petuntur de iure fieri debere
et ad cautellam quatis expediat et saluis semp premissis allat et
iurat se habere dictum dnm Dauid suspectum et suspectissimum
ex iustis et legitimis causis suis loco et tempore quatis opus fuerit

deducendis. Reservans sibi ius et facultatem latius opponendi et ridendi quatenus opus fuerit. Et predicta et c.

Sub reservatione et sine preiudicio quorumcumque iurium sibi competentium et c.

Non propterea se abstringens et c.

Protestans de expensis et c.

+ MDXI die sabati XX decembris in vesperis in studio prefati dni david.

Deposita in iure et in presentia prefati dni david per dictum ioannem baptistam dicto nomine dicentem ridentem opponentem requirentem et protestantem acturantem in omnibus ut supra.

Qui dns david visis predictis verbis dicit quod semper suum obtulit dare consilium clausum et sigillatum prout fieri debebat. Sed quia ipse dns locumtenens qui comparuit coram ipso dno david cum notario et volebant tunc habere consilium oretenus asserentes quod causa erat clara et clarissima in favorem dictorum aromatariorum et quod non opportebat aliquas videre scripturas sed solum sufficiebat quod audite fuerunt allationes oretenus et tunc dns david dixit quod non erat de illis qui ita repente vellet suum consilium et quod erat paratus et itta se offert loco et tempore illud deponere et facere pro parte sua que iuris conveniunt.

In nomine dni Amen Egregius dns Odonus buscha tanquam locumtenens spectabilis dni iacobi de montefalcono vicegubernatoris ianue pro tribunali

sedens:

ſedens ad eius ſolitum Juris bancum cognitor et deciſor cuiuſdã cauſe
et queſtionis vertentis per et int' ioannẽ bptam de portuſino ſpeciariũ
tanq̃ ſindicũ et procurem gñralem Conſuluũ artis ſpeciariorũ Janue
agentem ex una pte et Joannẽ bptam de nouaria / paulum de cigarijs
et Joannem d' la chia ſeſe deffendentes ex parte Altera / et in qua qui
dem cãua et queſtione per dictum ioannẽ bptam dicto nõie depoſita fuit
peticio tenoris infraſcripti . + Joannes bpta de portuſino ſpeciarius gñralis
ſindicus et procurator conſuluũ et totius artis ſpeciarioꝝ cum ampla
poteſtate et bailia vigore pub' inſtrumenti rogati per proſperũ roucliũ
notarium Anno menſe et die in illo contento / qd' in publicam formã
exhibet et producit. Conſtitutus in iure et in pñtia ſpliſ dñi vice
gubernatoris regij in Janua . Dicit & exponit qd' ex forma Capitoꝝ
dicte artis diſponitur inter cetera Quod Aliqua perſona que non ſit
de dicta arte nõ poſſit nec debeat uendere ad minutũ aliquas res
ſpectantes dicte artis a libris viginti quinq; infra de qualibet re / Sub
pena amittendi res / et ultra a libris quinq; uſq; in decem arbitrio ipoꝝ
Conſuluũ et Conſiliarioꝝ tociens quotiens contrafecerint et prout in
dictis capitlis Continetur que in dicta parte tantum exhibet et producit
in publicam formam fidem facientem . Dicens inſup qd' cum
dicti conſules dicte artis ſpeciarioꝝ repperiſſent qd' bartholomeus
de Alegro . Joannes de Nouaria / Paulus Cigala . bpta de nouaria
et Joannes de la Chia . et quilibet eorum uendiderant et uendebant
ad minutum et a libris uiginti quinq; infra Saponum qd' eſt de rebus

pertinentib ad dictam Artem Speciarior qui soli semp in civitate
ianue vendiderunt et vendere consueverunt saponu ad minutu
et etiam in grosso et nulli alij artifices aliaru artiu id facere con
sueverunt sed predicti bartholomeus et socij a pauco et modico tem
pore citra temerario ausu tentaverunt violare et violaverunt licet
indebite et no impune dicta capla dicte artis speciarior vendendo
dictum saponum ad minutu ut sp. cont formam et dispositioem dicti
capli et continenter cont phibitione ex[si] com[is] Ian quã ppincide
runt in dictas penas max[e] in amissione dicti saponi et seu saponor
que ceciderunt propterea i commissum et ultra debent puniri in
penam librarũ octo Ian pro singulo eor arbitrata p perfatos co
sules ex pote et bailia eis attributa vigore dicti capli in cuius
ex[o]no prefati dni consules capi fecerunt dicta sapona dicto bartho
et socijs: et que quidem sapona postea fuerunt deposita pene nos
prefatum Dnm vice gubernatorem et per ipos consules ad quã
depositioem dicti Consules fuerunt indebite coacti licet sub pre
textu asserte satisdationis prestite p dictum bartholomeu et socijs
quib etiam ut asseritur attenta dicta satisdatioe fuerunt dicta
sapona restituta licet et indebite et nulliter Verum quia ipius
ioannis bpte dictis nominib interest p conservanda indemnitate
dicte artis dictam occasionem iam factam sociis habere debere
et ultra dictos contrafacientes puniri et ab eis exigi dictam pena
Ideo sibi dictis nominibus competit ius et actio agendi et

experiendi in omnibus ut infra — . Quare cum p̄dicta uera sint
petit & requirit per uos perfatum dn̄m uicegubnatorem et ex
offo uro qđ implorat si et qts ueniat implorandū et p̄ uestram
sntiam diffinitiuam pronunciari et declarari dictum saponum
fuisse et ec rem spectantem et de rebus spectantib dicte arti dictuq
saponum captum dictis bartholomeo Joani de nouaria, paulo
et ioanni bptr et ioanni de la chia fuisse bene et legitime captum
per dictos consules et seu ad eorum instantiam Illudq fuisse et
esse restituendum dictis consulibus et sucessiue condemnari dictu
ioanne et consortes ad restituendū ipi ioanni bptr dictis nomīb
dictum saponū seu dicta sapona dictis bartholomeo et cōsortibus
et cuilibet eorum restituta de asto mandato p̄fati dn̄i uice
gubernatoris et insup adsoluendū ipi ioanni bptr dicto nomine
dictam penam dictarum librarx octo pro singulo dictorum bartho
lomei et consortium singula singulis semper referendo congrue
et condemnatos cogi et compelli iuris et facti remedijs opportunis
ad obsuantiam iudicati. Petens in predictis & circha predicta
ac inde pendentib emxgentibus assesorijs et connexis sibi ius et
iustitiam ministrari omni meliori modo et c.
salno sibi iure et c .
sub resuatione et sine peruiditio quorucuq iurium sibi comp^tm^ et c.
rso pptterea se ābns et c.
protestans de expnis et c .

+ MDXI die ſabati XXI Junij intercijs ad banchũ iuris

Depoſita et cſ.

Viſa igr̃ dicta peticione et contentis in ea riſione et condictione facta et depoita per dictos barthm̃ et Joannem bptam et ſocijs dicto anno die XXIIJ Junij alia ſcriptura facta et depoita p dictum Joannẽ bptam de portuſino dicto nomine dicto anno die XXV dicti precepto dicta die facto dictis bartheo et ſocijs ad dandum ſuos confidentes alia ſcriptura facta et depoita per dictos barthm̃ et ſocios dicto Anno die XXVI dicti p̃cepto dicta die facto dicto bartheo et ſocijs ad dandũ ſuos confidentes cũ cominacõe aſſu ptioe accessoris facta p perſatũ dñm viceducem dicto anno die XXVIJ dicti p̃cepto facto dicto bartheo et ſocijs ad audiendũ pronũciari ſup compĩa dicto anno . VIIJ . Julij pronũciatione facta p p̃ſatũ dñm vice gubnatore dicto anno die XV dicti ſcriptura cũ tijs[lis] et poſicionibus factis ex ex poſitis p dictum Joannẽ bptam dicto noĩe dicto año die XVI dicti et p̃cepto ad eis reſpondendum et riſione dictis poſicionibus facta p dictum barthm̃ et ſocijs alia ſcriptura facta et depoita p dictũ Joannẽ bptam dicto noĩe die XXI dicti p̃cepto dicta die facto ad audiendum interloqui et pronũ ciari ſuper legitimatiõe perſone dicti Joannis bpte dicto nomine Alia ſcriptura cũ titt[lis] factis et depoitis per dictum barthm̃ et ſocijs die XXIIIJ dicti et precepto facto dicto Joanni bpte ad faciendum ſua interrogatoria pronũciatiõe dicta die facta p perſatum dñm vice duce ſup legitimaciõe perſone dicti Joannis bpte dicto nomine alia reſponſiõe dicta die facta p dictum Joannẽ bptam dicto nomine et p̃cepto ad

intendum
p dictum
per dictum
bpte et ſo
per dictum
ſcriptura
nonana
dicti Joan
per dictum
facta et
et depoſi
alia ſcrip
dicto ann
ad viden
dicto an
vice gubn
dñm vic
dñm vice
facta p p
dñm locu
p̃cepto fa
quadam
die XX

videndum poſitionibus. Alia ſcriptura cū interrogatorijs facta et depoſita
p dictum ioannem bptam dicto nomine de m. dicti. verbis dictis et depoſitis
per dictum barthiEum de Alegro teſtibus receptis ad inſtantiam dicti ioanis
bptē et ſocijs et publicatione eorū. Alia Scriptura cū int[is] facta et depoſita
per dictum ioannē bptam dicto nomine dicto anno die iii i dicti. Alia
ſcriptura cū interrogatorijs facta et depoſita p dictum ioannē bptam de
novaria dicto Anno die ij[a] aug[i] et Teſtibus receptis ad inſtantiam
dicti ioannis bptē dicto nomīe et publicatione eorum. Alia ſcript[a] facta et depoſita
per dictum ioannem bptam dicto noīe die xxviij dicti. Alia ſcriptura
facta et depoſita per dictum ioannē bptam de novaria. Alia ſcrip[a]. facta
et depoſita per dictum Joannē bptam de portufino dicto nomine quadā
alia ſcriptura facta et depoſita per dictum Joannem bptam dicto nomine
dicto anno die xv. ſeptemb. et pcepto dicta die facto dicto ioanni bpte
ad videndū verba. alia ſcript[a] depoſita p dictum Joannē bptam de nova[a]
dicto anno die xvi ſeptemb. quadam ordinatiōe facta p perſatū dnm
vicegubnatorem dicto Anō die viij octob. admonitiōe facta p perſatū
dnm vicegubnatorem dicto Anno die xxv dicti ordinatiōe facta p pſatū
dnm vicegubnatorem dicto Anno die xij novemb. aſſumptione conſultoris
facta p pſatum dnm vicegub. die xiij novemb. verbis dictis p ſplem
dnm locumtenente prefati dnī vicegubnatoris dicto anno die xvij decemb.
pcepto facto dicto ioanni et ſocijs ad audiendū ſniam die xviij dicti
quadam alia Scriptura facta et depoſita p dictum ioannē bptam de novaria
die xx. dicti & alia ſcriptura facta et depoſita p dictum ioannem bptam

dicto nomine dicta die xx dicti ac assumptione dicti consultoris dicti
spectabilis dni dauid de amico quo requisito p pfatum dnm locumtenentem
ad consulendu et eo recusante consulere et asserente se no esse paratu
seu promptum ad eius consilium Ipsi dno locutenenti pbere in dicta ca
qua iamdiu coram ipso pfato dno locumtenenti fuit agitata et mea iam
diu ordinata haberi consiliu ac etiam attenta natura offi pfati domini
locumtenentis in similibus sumarissima in qua iam dictas partes audi
uit Ipse dns locum tenens et visis processib utriusq partis deliberauit
dicte liti et controuersie finem imponere ut natura cause et multitudo
hominu dicte artis speciariorum exigere et requirere uidetur et ad tollendu
scandala que forte possent inter dictas partes oriri et quia iudices debent
curare maxime in talibus casum Ut lites quanto fieri possit fiant bre
uiores et visis videndis ac Auditis audiendis et quicquid dicte ptes
et quelibet ipar dicere producere monstrare et asserere uoluerunt cora
me. Xpi nomine inuocato et c

Ideo quia dixit pronunciauit sntiauit et declarauit p hanc suam
diffinitiuam sententiam quam in scriptis pfert dictum saponum
fuisse et ee rem spectantem et ptinentem et de rebus spectantibus
et pertinentibus dicte Artis speciariorum Jan et Successiue dictum
saponu captum dicto ioanni bptr bartheo paulo et Joanni fuisse
et ee legitime captum p dictos consules et seu ad eoru instantiam
Illudq fuisse et ee restituendu dictis consulibus et seu dicto ioanni
bptr dicto nomine et ad dictam restitutioem faciendam condemnauit

dictum Joannem et consortes ad restituendum dicto Joanni bapte dicto nomine dictum saponum seu dicta sapona restituta de mandato prefati domini vicegubernatoris dictis bartholomeo et consortibus et insuper ad soluendum ipsi ioanni bapte dicto nomine dictam penam dictarum librarum octo pro singulo ipsorum singula singulis semper congrue referendo prout in dicta peticione continetur et hoc maxime attenta forma et dispositione dicti capituli dicte artis speciariorum. Et sicut super et cetera.

Lata et cetera.

Electa et cetera.

Janue in palacio regio ad dictum solitum iuris banchum Anno dominice nativitatis Millesimo quingentesimo vndecimo indictione quartadecima secundum Janue cursum die sabati vigesima decembris interiectis presentibus pantaleone de chigixola chaselario et stephano uerme ioannis ciuibus et habitatoribus Janue testibus ad premissis vocatis specialiter et rogatis. Ac et presente instante et requirente dicto ioanne bapta dicto nomine et absentibus dictis io. bapta et consortibus tamen citati ut in actis apparet.

+ die ea

Notificatur et intimatur parti et mandato spectabilis domini vicegubernatoris Janue dicto ioanni bapte paulo et Joanni quemadmodum inter ipsos ex una parte et dictum io. baptam de pertusino dicto nomine ex altera per prefatum dominum locumtenentem lata fuit sententia iudicialis tenoris infrascripti videlicet.

Quapp. eisdem Joanni bpte paulo et Joanni de dicta sntia noticia fit ac eisdem et cuilibet ipsorum mandatur parte qua supra quatenus dictam sntiam debeat observasse et adimplevisse in omnibus et p. omnia prout in ea continetur Et predicta fieri mandavit p̄fatus dñs locum tenens ad instantiam et requisitionem dicti ioannis bpte de portufino dicto nomine notificantis et intimantis ut sup. ac predicta requirentis ne dicti ioannes bpta paulus et ioannes de dicta sententia et contentis in ea ullo umq̃ tempore valeant ignorantiam pretendere

✝ Die xxiij Janũ

Lodisius de ponso nuncius retulit psonaliter toc

✝

Supradicti Joannes bpta Paulus et ioannes constituti coram p̄fato dño locumtenente causa et occasione asserte sntie cont. ipsos indebite p. vos late cuius tenor talis est et sequitur pro ut infra videlicet quia dixit et c.

Dicunt dictam sntiam fore et esse notorie et evidenter nullam nulr et defacto p. manifestum excessum cont. formam Juris et ordinamentorum Janue datam et latam et seu saltim iniquam et iniusta iniq. et iniuste datam et latam rationibus et causis ex processu apparentibus et aliis dicendis et allegandis si opus fuerit sine ergo sit nulla seu valida iniqua tñ et iniusta iniq. et iniuste et p. excessum lata sentientes se ex ea iniuste et indebite gravatos et timentes plus im-

poſterum grauari et inq̃ turri ſit neceſſaria appelacio in his ſcriptis ſe prouocãt et appelant ad Ill. D. Gubernatorem et XI ag.os dños Antianos et hoc in quatũ appellandum ſit Quãts uero ueniat melio randa petunt ipãm meliorari in oĩbus iux.a formam capli de melioráda ſententia —

Petentes inſtantes et cẽ.

Offerentes ſe paratos et cẽ.

Proteſtantes per ſe nõ ſtare et cẽ.

Requirentes nil innouari et cẽ.

Proteſtantes ſi ſecus fiat de nullitate actorum et agendorũ —

Que oĩa dicunt et faciunt ad pñs et ſine pıudicio quorũcunq alioruũ iurium et defenſionũ ſibi quomodolibet competentiũ —

Et p̃dicta et cẽ.

Sub et cẽ.

Non ſe et cẽ.

Proteſtantes et cẽ.

† die xxviiij decembr. 1511

Admittatur pñs appelacio quantũ pro cabella appelacionũ quia ſoluit.

Charolus /

† M.o dxi die lune xxviiij decemb. in tertijs ad banchũ iuris.

Depoſita in iure et in pñtia prefati dñi uiceducis per dictos Joannem baptam paulum et ioannem dicentes reſpondentes opponentes requirentes

et propitantes ac appellantes in õibus ut sup. Qui dns vicegubernator
predicta admissit si et inquantum de iure teneat et debeat et nõ alr.

† MDXI. die sabati tertia Janũ interciis ad banchu iuris
Redeposita fuit supsta. Appelatio in iure et inpntia pfati dni locum
tenentis p dictum ioannem bptam paulum et ioannem dicentes appelã
tes requirentes et propitantes in omnib ut sup. Qui dns locũtenẽs predicta
admissit si et inquantum de iure teneatur et debeat et nõ alr.

† Die ea hora et loco Supdictus ioannesbpta de novaria eius
nomine ac nomine et vice ceterorũ suorũ sociorũ in actis nominatorũ
Constituti in Jure et inpntia Egregij dni odoni busch locũtenentis sptis
dni vicegubnatoris ianue dicendo et requirendo ut sibi Concedere
vellet quoddam preceptum ad videndũ aperiri et publicari consiliũ
sptis dni david de amico Consultoris et cet. Depositum p ipm
sive alium eius nomie indicta Causa pro die p ipm dnm locũtenentẽ
ordinandũ. Qui dns locũtenẽs dixit e respondit dicto ioanni bpte
qd nõ vult nec intendit concedere aliquod preceptũ ad aperiendũ
dictum consilium nec dictum Consilium aperiri intendit nec vult
cũ iam indicta Causa eius tulerit snīam nõ obñr dicto consilio qui
ioannesbpta denuo requisivit dictum pceptum. Qui dns locumtenẽs
rndit in omnibus ut sup.

† MDXI die xviij decembr.
Mandatur parte Sptium Dnorum sindicatorũ Communis Janue

spli dno vice duci Jan. sive eius dno locumtenenti qts in quadā causa
coram nob seu offo uro vertente per et inter ioannem bptam de portufino
nominib in actis qnto et ex una pte et Joannem bptam de novaria et
socijs ex altera observent et obsuasse debeant quecumq capla statuta
et decreta comunis Jan. et maxe caplm positum sub rubrica de acces
sore dando et c. & hoc sub pena interesse litis et ultra sindicamenti
alr et c.

Et hoc ad instantiam dictorum ioannis bpte de novaria et sociorum
 † Die ea Philippus de varcio nuncius retulit se hodie manto
psonalr dicto dno locumtenenti et eidem et c.

 † Die xxij decemb.

Mandatur parte splium dnor sindicator comunis Jan. Egregio dno
locumtenenti splis dni viceducis Jan. qts in quadam causa corā
nobis et offo uro vertente per et inter ioannem bptam de portufino
noie in actis qnto ex una et Joannem bptam de novaria et socios et
nominib in actis contis ex altera et in qua causa ut asseritur fuit
de manto prefati dni viceducis assumptum in accesorem sive consul
torem splem dnm david de amico consilium depositum fuit qts
suis loco et tempore dictum consilium aperuisse et publicasse debeat
et sup eo pronunciasse et snam tulisse in omnibus et p oia iuxta
formam capli de materia loquentis et hoc sub pena sindicamenti
interesse litis et ducatorum decem casu contrario ab eo irremissibilr
auferenda et arbitrio ipsorum dnor sindicatorum applicanda.

Et si de predictis et cetera

Aliter et cetera.

Et hoc ad instantiam dictorum Ioannis baptiste et sociorum dictis nominibus.

+ die ea Xpoforus burnengus traveta retulit et hodie mandato et cetera personaliter dicto domino locumtenenti et eidem et cetera.

Egregius dominus Odonus buscia locumtenens spectabilis domini vicegubernatoris & Ioannes baptista de portufino Sindicus et procurator generalis consulum universitatis seu hominum artis speciariorum Ianue pro eius interesse et quolibet eorum coniunctim et divisim prout melius expedit. ~ Constituti in Jure et in presentia spectabilium dominorum sindicatorum communis Ianue causa et occasione cuiusdam asserti mandati emanati a prefatis dominis sindicatoribus contra prefatum dominum locumtenentem sub die xxii decembris anni proxime preteriti Ad instantiam Ioannis baptiste de novaria et sociis contentis in effectu quos suis loco et tempore debeat prefatus dominus locumtenens aperuisse et publicasse assertum consilium et cetera. Cum et contentis in illo brevitatis causa se referunt et non aliter nisi in facientibus pro ipsis tantum et non aliter. ~ Respondendo et opponendo dicunt quod dictum assertum preceptum seu mandatum non procedit pluribus racionibus et causis suis loco et tempore quos opus fuerit deducendis et maxime infrascriptis; et Inprimis quia emanavit incongruis loco et tempore non sedentibus ad eorum tribunal prefatis dominis sindicatoribus dicto tempore emanati asserti precepti quod tempus erat feriatum in honorem dei et tunc non tenebantur tunc secundum formam capitulorum

Janue Secundo quia ſaluis pmiſſis prepoſtero emanauit Acto maxime
quia eo tempore prefatus dns locumtenens et ante Judicauit indicta
caūa et quidem recte et rite mature et cum debita cauſe cognitione
et p quam pronunciatioem et ſniam functus eſt offo reſpectu pronuncia
tionis et ſnie durante tamen reſpectu exͦnis eiuſdem ſnie. Tercio
ſaluis pmiſſis quia actum pceptum et ſeu mantum fuit et eſt ipo iure
nullum nulliter et de facto factum ex abrupto caūa nō cognita preter
et contra formam iuris et capłoꝝ Janue nec cū ab huiuſmoi actis mā
datis executiuis poſſunt et minus debent iudicia inchoari ſed in quo
cūq; iudicio debet offrri petitio et pro ut de iure ex forma capłoꝝ
ianue diſponitur et eſt et ſuatur de ſtillo curie pfatoꝝ dnorum ſindi
catorū et ita fieri requirunt. Quatenus dictos de nouaria et Socios
aliquid ius ſibi competere pretendant licet nullum poſſint iuſte pre
tendere nec pro qntis indicto acto pcepto et ſi ſecus fiat et omnino
proteſtantur de nullitate oium actorum et agendorum et de omni alio
iure ſibi competenti. Quarto premiſſis ſaluis quia nullū ius nulla
ue actio competit dicto de nouaria et socij qui de facto et ſine actioe
exprimitur Jmo in dolo et in mala fide uerſantur ſcientes ſibi nullū
ius competere de et pro qntis indicto acto manto. pluribꝰ rationibus
et cauſis ex actis dicte cauſe apparentibꝰ et alijs ſuis loco et tempore
qts opus fuerit deducendis et maxe quia nō eſt uerū qd dictus dominus
Dauid fuerit aſſumptus in acceſſorem et minus in conſultorem ſecū
dum forma alicuius capłi Janue licet nō conſtet adeſſe aliqd capłm

per qd arcetur in sex ad iudicandu sm consilium consultoris ad
qd minus astringebatur prefatus dns locumtenens qui et seu dns
uicegubernator no decreuit sequi affctum consilium sed simpliciter
uoluit audire quid sibi et oretenus consuleret dictus dns dauid
qui excessit metas et fines sui mandati et seu affcte sue comissiois
in qua no legitur nec continetur qd debeat referre seu assertum
consilium deponer Immo et qd forcius est requisitus dictus dns
dauid a prefato dno locumtenente denegauit sibi consulere attes
tando qd no erat instructus de causa et in assignato ut asserit
termino dicto ioani bpte sindico seu dicto nomine ad producedu
eius iura per totam diem ueneris no dubitauit no uisis iuribus dicti
ioannis bpte die sabati in mane seu in tercijs affctum consilium nul
liter et sine cause cognitione attenta et temporis breuitate deponer
recepto affcto salario ab aduersarijs sibi no taxato et ppea iure
merito potuit et debuit pfatus dns locutenens spreto et reiecto
affcto consilio indicta causa iudicare in qua nulla suberat dificul
tas sed erat et est clarissime in fauorem ipsius de portufino
dicto noie Ideo multipliciter concluditur dictum assertu madatu
no procedere cont qd opponunt oes et singulas exceptiones resul
tantes aliasq oes sibi competentes. Et Saluis premissis negant
narrata prout narrantur in dicto affcto mandato in facto esse
uera et petita prout petuntur de iure fieri debere reseruantes
sibi ius et facultatem latius opponendi et respondendi quatis opus

fuerit proprians dictum asserum mandatum fuisse et esse resolutum
et haber debere pro resoluto attenta max clausula iustificativa nul
lo apposita ac rasione pnti et predicta etc.
Sub reservatione et sine preiudicio quorumcumque iurium sibi competentium etc.
non se astrin etc.
preptantes de expensis etc.

+ MDXII die veneris ii Januarii interiis ad banchum
iuris Deposita etc.

+ die vii Januarii Admoniti fuerunt per me notarium
infrascriptum de mandato prefatorum dominorum sindicatorum dicti odonus et
ioannes baptista dictis nominibus quod die prima officii proxime ventura in
terciis qua officiabitur compareant coram prefatis dominis sindicatoribus
ad audiendum ordinationem quam facere voluerint in dicta causa
Attr etc.
Et hoc Ad instantiam dicti ioannis baptiste dicto nomine

+ MDXII die veneris viiii Januarii iteriis ad banchum iuris.
Prefati domini sindicatores pro tribunali sedentes ad eorum solitum
iuris banchum existente priore domino hier. parmano et cetera audito
dicto Joanne baptista de novaria dictis nominibus sive ipsi iuris utriusque doctori
domino Joanni de illice eius advocato dicente et exponente quod cum
coram egregio domino vice duce verteretur quedam lis et questio
inter ioannem baptistam de portusino sindicum et procuratorem consulum
universitatis seu hominum speciariorum ex una et dictum ioanne

baptistam de novaria dictis nominibus ex altera fuerit per dictum dominum
viceducem ordinatum assumendum esse et assumi debere in dicta causa
consultorem datis confidentibus per dictas partes in observatione cuius ordina-
tionis datis dictis confidentibus per dictas partes fuit assumptus in consultorem
sapientem iuris utriusque doctorem dominum david de Amiro reperto in numero confiden-
tium datorum per dictas partes prout ex actis curie prefati domini viceducis apparet
et per dictum dominum david consultorem fuerit multotiens audita iura
et allegationes dictarum partium cum eorum dominis advocatis, et tandem
per dictum dominum david fuit coram domino odono buschia locumtenente
prefati domini viceducis suum consilium clausum et sigillatum prout facere
tenebatur. Tamen prefatus dominus odonus locumtenens requisitus a dicto ioanne
baptista de novaria dictis nominibus quatenus vellet dictum consilium aperire et
publicare et super eo pronunciari et sententiam ferri iuxta formam capituli
de Assessore dando recusavit dictum consilium aperire, imo tanquam affec-
tionatus et multum favoribilis parti adverse protulit quandam sententiam
contra dictum ioannem baptistam de novaria dictis nominibus non aperto
nec publicato dicto consilio contra formam iuris et capitulorum Ianue ac
contra formam mandatorum dicto domino Odono locumtenenti parte
prefatorum dominorum sindicatorum ex quo dictus dominus odonus locumtenens
commisit evidentissimum excessum. attento maxime quod dictus dominus
odonus locumtenens timens ne imposterum possit occasione dicte sententie
per excessum late aliquod damnum sibi inferri facit / Indemne et sine
damno per publicum instrumentum se conservare quod fuit et est

contra formam iuris et capſtorum Janue et cont bonos mores et ideo
requirente actis ſuprascriptis puniri et condemnari dictum dnm odonum
locumtenentem in omnibus et per oia iuxta forma regularu prefatorum
dnorum ſindicatorum nec no pronunciari et declarari dictam ſntiam
Vt ſup per dictum dnm locumtenente [illegible] tam per evi
dentiſſimum exceſſum et p. ons nullam ee ac nullius roboris ac etia
condemnari dictum dnm odonum locumtenente ad aperiendum et
publicandum dictum conſilium et ſup eo pronunciandu et declarandu
im oibus et per oia iuxta formam illius.

Et ex Adverſo audito dicto ioanne bpta de portufino dictis nominib
ſive ſpli dno Nicolao de oderico advocato dicti ioais bpte dictis no
minibus dicente qd imo dictus dns odonus protulit de iure ferri dicta
ſententia no apto dicto conſilio attento max quia p dictum dnm odonu
vice ducem fuit ordinatum aſſumi conſultorem in dicta caua ſub
hac m ordinatioe vlz Ad ſibi dno viceduce conſulendu oretenus
tantu et no in ſcriptis reſeruavit ſibi facultatem habito dicto conſilio
oretenus vt ſup ſententiar et iudicare prout ipi dno viceduce ſive
eius locutenenti videbitur iuſticie convenire dicto conſilio in aliquo
no obſtante prout latius apparet p ordinatione factam p dictum dnm
vice ducem de aſſumptione dicti conſultoris et quia et ex forma regular
pfati dni viceducis no tenetur et obligatus eſt aſſumer aſſeſorem
nec conſultorem prout ex dictis regulis legitur et continetur. Qui
prefatus dns locum tenens in obſervatioe dicti ordinamenti ſive

assumptionis accessit ad dictum dnm david et sibi requisiuit quis vellet sibi v. locumtenenti consulere in dicta causa in qua fuerat assumptus in consultorem. Qui dns david consultor recusauit sibi consilium dare asserendo quod nundum erat instructus de dicta causa et quod prius volebat sibi satisfieri de eius salario. Tamen dictus dns locumtenens viso quod dictus dns David petebat florenos quinquaginta pro eius salario et quod dictum salarium erat multum excessiuum viso quod non erat obligatus per assumptionem siue ordinationem predictam sequi dictum consilium suam protulit sententiam prout facere tenebatur et obligatus erat iuxta formam regularum suarum. Et demum visis uidendis et auditis audiendis ac auditis dictis partibus semel et pluries quicquid allegare voluerint. Omni modo via iure et forma quibus melius potuerunt et possunt de voluntate dictarum partium et participatione earum. Pronunciauerunt sententiauerunt et declarauerunt assumendum esse et assumi debere in dicta causa alium consultorem iuris peritum datis confidentibus per dictas partes. qui causam petitionis siue requisitionis vertentem coram dno viceduce inter dictas partes videat cognoscat et decidat prout sibi videbitur iusticie conuenire et deinde in scriptis referat prefato dno viceduci in omnibus et per omnia iuxta formam capituli de successore dando. Qui prefatus dns viceduy teneatur et debeat pronunciare sententiare et declarare in omnibus et per omnia iuxta formam dicti consilii. Reuocauerunt tamen et annullauerunt sententiam predictam latam per dictum dnm odonum locumtenentem ac consilium depositum per dictum dnm david quam et

quod haberi voluerunt pro caſſis irritis et nullis per inde ac ſi dicta
ſnīa ſive conſiliū lata et depoſitum nō fuiſſet. Declarando tñ
qd conſultor inquem pvenerit dictam cauſam habeat et haberi
poſſit et debeat ſcuta quattuor pro eius ſalario et nō ultra
Ita tamen qd ſuccumbens teneatur ſolvere expenſas et ita etc
pntib dictis partibus et conſentientibus ac acceptantib.

Die ea. Admonite fuerunt dicte partes pntes audientes et
intelligentes de mandato pfatorum dnorum ſindicatorum p me nota
rium infraſcriptum qts die prima dicti prox ventura in veſperis qua
officiabitur comparcant coram pfatis dnis ſindicatorib ad dandum
ſuos confidentes ex dnis Iudicibus venerandi collegii dnorum iudicum
Civitatis Jan. et ad videndum committi dictam cauſam uni ex dictis
dnis iudicibus et hoc in obſervatione ſupſcripte ordinationis alr etc
Et hoc pntibus dictis partibus et acceptantib.

Die mercurii xiiii Januarii in veſpris ad banchum iuris
Raphael de oneto lanerius et ſaponerius conſtituti in iure et
in ~~pntiarum~~ prefatorum dnorum ſindicatorum ~~dicit~~ qd attento qd
in pnti cauſa tractatur de intereſſe ipſius et totius dicte artis ideo
requirit ſe citari in dicta cauſa de cetero ad omnes et ſingulos
actus in ea faciendos alr proteſtatur de nullitate omnium actorum
et agendorum et ita dicit et proteſtatur
Et predicta et cf.

Die ea mercurii xiiii Jan. in veſperis ad banchum iuris

Preſati dni sindicatores pro tribunali ſedentes ad eorum ſolitum iuris
banchum et c.
omni modo et c.
Ad euitandu quaſcuq ſuſpitiones que in dicta cauſa haberi poſſunt ordi
nauerunt et ordinat aſſumendu ee et aſſumi debere dictum conſultore
datis confidentibus per ipas partes coram ipis dnis ſindicatoribus et no
coram ipo dicto dno viceduce et ita et c.
+ die xv Januarij
Precipiatur de mandato prefatoru dnorum Magcorum sindicatoru comunis
ianue dicto ioannibpte de nouaria paulo de cigalis et ioanni de lacha
qts die pa officij proxime ventura ſecutura apriti precepto in veſperis
qua officiabitur compareat coram pfatis dnis ſindicatorib ad andum
ſuos confidentes ex dnis iudicibus venerandi collegij dnorum Iudicu
ciuitatis ianue et ad videndu p ipos dnos sindicatores aſſumi conſul
torem unu ex dictis dnis iudicib in dicta caua ut ex actis apparet
Et hoc in obſeruatioe ordinatiois facte p perſatos dnos sindicatores
de qua in actis apparet et c.
Alr receptis confidentibus a dicto ioanne bpta dicto nomine in contu
maciam iporum pauli et ioannis aſſumetur in conſultorem unu ex dictis
dnis iudicibus ipis ulterius no citatis atta alia admonitioe eis ad idem
facta ut ex actis apparet.
Et hoc ad inſtantiam dicti ioannis bpte dicto nomine

✝ MDXII die veneris XVI Jan. in vesperis ad banchum iuris.
Prefati dni sindicatores pro tribunali sedentes ad eorum solitum iuris banchum et cetera
omnimodo et cetera.
Receptis confidentibus a dictis partibus et de voluntate ipsarum Assumpse-
runt et assumunt in consultorem et pro consultore spectabilem Iu. V. docto-
rem dnm gregorium de flisco receptum in nro confidentium datorum per dictas
partes qui dictam causam videat cognoscat et decidat pro ut sibi
videbitur iusticie convenire et deinde in scriptis referat prefato dno
viceduci sive eius dno locumtenenti secundum naturam officii et ita et cetera
✝ MDXII die XXVIII may in tercys ad banchum iuris prefati
dni viceducis ~
Precipiatur de mandato dni viceducis Ioabapte de novaria paulo de
cygalis et ioanni de la chia nominibus quibus in actis quatenus die iovis proxime
ventura intercys secutura a precepto que erit dies tercia mensis iunii
proxime venturi compareant coram prefato dno viceduce ad videndum
aperiri et publicari consilium deponendum per spectabilem dnm gregorium
de flisco assessorem inter dictos ioannembaptam et ioannembaptam de portu
suo nomine in actis contento et super eo iudicii et sententiam ferri per pre-
fatum dnm viceducem in causa quam cum ipsis habet dictus ioanesbapta
prout ex actis apparet.
Aliter et cetera.
Et hoc Ad instantiam dicti ioannisbapte dicto nomine ~

35

Die ea

Lodisius de ponso nuncius publicus retulit se hodie personaliter precepisse.

+ Die viiij Junij.

Precipiatur de mandato prefati domini viceducis Joannibaptiste de novaria
et socijs nominibus in actis contentis quatenus infra dies tres proxime venturos
et secuturos a precepto et peremptorie debeant dixisse quicquid
voluerint dubijs contra ipsum factis et scriptis datis per spectabilem dominum
Gregorium de flisco iudicem appellationis et [illegible] in dicta causa
aliter et cetera.

Et hoc ad instantiam dicti Joannisbaptiste dictis nominibus

+ Die ea Lodisius de ponsolo nuncius retulit personaliter socijs

+ Die xviiij Junij intercijs ad banchum iuris

Precipiatur de mandato prefati domini viceducis Joannibaptiste de novaria
et socijs quatenus die mercurij proxime ventura intercijs secutura a pre
cepto que erit dies xxiij presentis mensis iunij compareat coram
prefato domino vicegubernatori ad videndum per ipsum dominum vicegu ber
natorem aperiri et publicari consilium deponendum per spectabilem dominum
Gregorium de flisco assessorem interdictum Joannembaptam dicto nomine
ex una et dictos Joannembaptam de novaria et socios et nominibus
contentis in actis partibus ex altera et super eodem consilio ius dici
et sententiam ferri per prefatum dominum vicegubernatorem in dicta causa
aliter et cetera.

Et hoc Ad instantia dicti ioanis bpte de portufino dicto nomie

† MDXV die XXI Aug.

Precipiatur de mandato prefati dni viceducis ianue Joanni bpte de novaria paulo cigale et ioanni de lachia qts die iovis proxime vent intercys secutura a precepto que erit dies XXVI. pntis comparcat coram p[re]fato dno viceduce ad videndum p[er] ipm dnm viceducem aperiri et publicari consilium splis v. iu. doct. dni gregory de flisco assesoris et c. deponendu per eu sine aliu eius nomie in causa qua cu eis habet dictus ioannes bpta dicto nomine ut ex actis apparet et sup. eo pronunciari et sententia ferri audiendu p[er] ipm dnm viceducem in omnibus et p omnia prout in dicto consilio continebitur

Afr et c.

Et hoc Ad instantiam dicti ioanis bpte dicto nomie.

† Die XXIII Aug. Lodisius de ponso nunc retulit p[er]sonalr dictis paulo et ioanni et dimisisse in apotheca dicti ioanis bpte eisdemq. et c.

† Die mercury XXV. Aug. in vespis ad banchu.

Supradictus Paulus de cigalis formagiarius et scurator et lanerius constitutus in iure et in pntia p[re]fati splis viceducis occaxione dicte cause quam cu eo habet dicto nomie dictus ioannes bpta dicto nomie de qua in actis apparet. Et nolens improbe litigare

sponte et oĩmodo rc̃ct. Dicit et declarat ac confitetur q̃d uenditio
saponorum ad minutũ spectat et pertinet dicte arti speciariorum
et nõ spectat nec ptinet in aliquo arti seu artib; formagiariorũ scura
torum nec lauieriorũ et sic dicit declarat ac confitetur et pdicta et c̃t.
Testes stephanus uernie Joannis. et stephanus de plaxio banchiarius
9 dnici.

+ Die xxvi. Augi.

Precipiatur de man^to^. prefati dñi viceducis dictis ioannib; pte paulo
et ioanni qts die lune proxime ventᵃ interceps secutura a pcepto que erit
dies xxx. pñtis comparcant coram pfato dño viceduce ad uidendum
per ipm dñm viceducem aperiri et publicari consiliũ splis utriusq;
iuris doctoris dñi gregorij de flisco assessoris et ct deposita p ipm
siue alium eius nomine indicta causa et sup eo pronunciari et sen
tentiam ferri audiendũ p ipm dñm viceducẽ in oĩbus et per omnia
prout indicto consilio continet.
Afr et c̃t.
Et hoc Ad instantiã dicti Joannis pte de portufino dicto nomie.

+ Die ea. Nicolaus ruimacia nunc retulit se hodie mandato
et ct personalr tot f. Consiliũ splis iu. v. doct. dñi gregorii de
flisco consultoris psentandum coram spli Dño viceduce Janue
inter partes introclusas.

IN Nomine dni Amen. In ſauſa et queſtione vertente p et inter
Ioannem bptam de ponte de portuſino nomie macus contento
agentem ex una. et Ioannē bptam de novaria et ſocios ſe defendentes
ex altera in qua qdem cauſa et voluntate partiu. Ego Gregorius
fliſcus v. i. doctor fui aſſumptus conſultor datis confidentibus
per ambas dictas partes coram spectabilibus dnis ſindicatorib et a quibus
dicta cauſa mihi comiſſa fuit conſulenda vigore et ex forma com
miſſionis tenoris infraſcripti

✠ MDXII die veneris . xvi January . in veſpis ad banchū iuris .
Prefati D. ſindicatores pro Tribunali ſedentes ad coru ſolitum iuris
banchium oimodo et cf. Receptis confidentib a dictis ptibus et de voluntate
ipsarum aſſumpſerunt et aſſumunt in conſultorem et pro conſultore
in dicta cauā spectabilem . iu . v doctorem dnm Gregorium de fliſco repertum
in nro confidentiu datoru p dictas partes qui dictam cauſam videat co
gnoſcat et decidat prout ſibi videbitur iuſticie convenire , et deinde
in ſcriptis referat prefato dno spectabili vice duci ſecundu naturam officiy
Viſa igitur ipius dicta commiſſione mihi ſic ut ſup facta per perfatos
dnos ſindicatores ac toto proceſſu in dicta cauā agitato auditiſq par
tibus ſemel et pluries cu eorum dnis advocatis et quicquid ptes ipe
coram me dicere producere monſtrare et allare voluerint tam verbo q in
ſcriptis ac dubyſ hinc inde formatis iurib ambaru partiu ut decens eſt
matureq diligenter conſideratis et demu ſup pmiſſis omnib et ſingulis
ſubtili examine pſpicuaq deliberatione prehabitis .

CHriſti bndicti agno omne rectum et veru iudiciu procedit atq;
glorioſiſſime virginis matris marie ac divoru ioannis bpte . gregorij
et clare nominib humilr et ex corde imploratis eoruq; nomina ſemp
hndo p oculis et in mente . Dico conſulo , cognoſco , decido , comdeno
abſolvo a prefato . d . ſpte viceduce in his ſcriptis refero per vos
fore & ee pronunciandu in omnib pro ut infra .

Videlicet dictum ſaponu fuiſse & ee res una de rebus ſpectantibus
et ptinentibus . ad dictam artem ſpeciariorum et ſucceſsive dictum
ſaponu captu per dictos conſules ſive ad eoru inſtanciam dictis
ioanni bpte de novaria et ſocijs formagiarijs fuiſſe legitime captu
illudq; fuiſſe et ee reſtituendu prefatis conſulibus et ſeu dicto ioan
bpte de ponte de portuſino dictis nominibus hic ad dicta reſtitutionem
faciendam dictos ioanne bptam .

Abſolventes dictos reos convictos
a pena dictaru librarum octo pro ſingulo debita ex forma capitulor
dicte artis ſpeciariorum . Et propter iuſtam et probabilem cauam
litigandi . Ad ita dicendum moveor max ex infraſcriptis premittendo
prius quatuor . Primu eſt qd huiuſmoi ſtatuti ſup quo ars ages
nititur et cf . dictis ſpeciarijs conceſſa videntur facta et con
ceſſa i favorem artis eoru . Vt ſic facilius ꝯ habeant et expeditius
ac ſecurius ars ipa exerceat & ita neceſſitatib hominu oppor
tunitate vivendi ſeu valendi occurreretur . ſiqdem ex ipo ſta
tuto alia probabilis racio elici no poteſt . Igitur illa haberi

debet pro expreſſa. l. nõ nominati. ff. de liber. et poſth.
nõ in l. ſiquis inprincipio teſtamenti. ff. de lega. iii.
Secundũ eſt qd ſtatuta pergñe prouidetur ipis mercatoribus et
artibus ut melius mercatura et ſalubrius artes exerceant pertinent
ad ſtatũ ciuitatis et bonũ publicũ ſm dnm bar^m. ſubtilr in l.
ambicioſa in illa queſtiõe utrũ finitis arbitriũ qd pecc^a rdatur
et cẽ. ff. de decre. ab ordi. facie. ben. fac. tex. i. l. y. ff.
de fondi. Tertium eſt qd illud ſtatutũ uel lex dr fauorabilior
qd principalr reſpicit fauorem & ob fauorem eſt inductum reſ
pectu rerũ uel perſonarũ pro quibus inducitur fauor uel diſpo.
fauorabilis, ſicut e cont. Illud cenſetur odioſũ cuius cauſa uel
ratio eſt principalr odiũ alterius. uix nõ p docto. in l. uenia
c. de in ius. uo. per bal. et ſali. in l. ſed ſic hac. § fi. y.
glo. ff. eo tit^o. Tradr in l. qui exceptiõem ipri. ff. de codit.
et de & per bal. in l. i. col. xi. ad fi. c. de sum. trini. p
roma. i. cons^o 4. et in cons^o 32. ad fi. allat. tex. i. l. rogaſti.
et in l. ſiquis nec cauam. ff. si cer. peta conſuluit ſubtilis doct.
d. fran^s aretinus cons^o m. xxviii. col. xi. & ſic^o ſecũdo pre
mitto incipit diligenter et mature. Quartũ et ultimũ
eſt qd statuta per ſupiorem approbata et confirmata cuiuſmoi
ſint stat^a ipã speciariorum ab ipo data et facta ẽẽ cenſentur. le.
et quia cũ ſm ff. de iuriſdi. oi. iud. roma. cons^o mihi 37.
col. p^a. ad fi. & incipit. Viſo puncto ſup narrato et ſic natura

conſirmationis eſt robur ac ualiditatem a die conſirmato. ſm bal. notabilr
in l. aduerſus. c. ſi aduer. rem iudi. allat. marg. tex. ſig. in l. aurelia
§. teſtameto. ff. de teſta. tute. quem refert. d. Alex. in cons.o ſuo mihi
122. col. 5. et in pri lib.o 4. incipit Viſo punito & accurate penſato
hinc dix. bal. pulcre. i l. ſi. ff. d teſta. tute. quem et refert. d. Alex.
in dicto cons.o qd conſirmatio ſupioris ſuplet defectu forme defectum ſo
lemnitatis et defectu pſone. His ſic pre inteligentia premiſſis
qd dictu ſaponu ſit una res de prohibitis a ſtatuto pallato oñdit manifeſ
tiſſime multiplicr. Et primo. Arguitur ſic diſpoſito ſiue ſtatutu pquod
conſulitur. ipis ſpeciarijs concernit publicam utilitate p ſuperius allatam
bonus tex. ſimili in l. i. cu in prin. ff. de tranſa. per quem ita conſu
luit. d. Alex. cons.o m.i 335. col. pe. Vſic.o propterea dictu ſtatutu
lib.o 2.o igitur. tale ſtatutu eſt ondendu ad quaſcunq res in quibus
ſimilis ul et minor ſit r.o prohibitionis licet foret exhorbitas. Iux
no. per. bar.m ff. in l. ſi conſtante. in pri. 1 ix. queſt.e prime
partis. ff. ſol. mat. p. bal. i. aute. quas actiones. C. d. ſa.
ſan. eccle. glo. et ibi aug.s et. imo. i l. ſi a primo. ff. de libe
et poſthu. no in l. baliſta. ff ad treben. ſed ſimilis r.o eſt. ut ſub
illis uerbis gnralibus ſtatuti pallati contineatur ſaponu ſicut et cetera
Ad dictam artem ſpectantia ut inferius probabitur. Igitur ſub illis
uerbis ſtat. Aliquas res ſpectantes dicte arti et cetera habebit locu
ſtatuti diſpoſitio coclo iſta probant ex depoſitioe quam fac. Vltim
teſtis magr medicine qui deponit ſe quotidie dictu ſaponu diuerſimode

operari in medicinis cui tanq in arteperito ſtandum et credendum eſt
ut inquit iuris conſ. i l. ſi ff. de ue. iſpici et licet uideatur Unicus et
ſingularis et conſequenter nō probet Iux. no in c. i oi negocio ex de
teſti. et in l. ubi numerus io tit. lo Tamen in caſu iſto optime proba
bit et comagis iunctus dictis alior teſtiu per regulam que non
poſſunt ſingula multa iuuat ſm. bar. et ordi ſate. i l. admonēdi
ff. de iur. Iura. Et profecto ui velimus nos ipos decipere depoſitio
ipius magri medicine nequaq in ſiuitate iſta ex inferiorib et omnia
aliorū dicta iuncta inducere deberent. Integrum iudicem ad cre
dendum. qd Saponu ſit de rebus ſpectantib et pertinentib ad dicta
artem ſpeciariorū p ea que eleganter in proprijs terminis conſuluit
inſignis doctor d. And. barba conſo ſuo. m. 87. lio. 3. col. 3 q
et ſ. ſi quidem illa dr probatio ſufficiens que iudicem ad credulitate
inducit. quia ois virtus probatiois arbitrio iudicis ponderatur et
diiudicatur. an ſit ſufficiens uel ne vulg. l. iij. vers. tu magis
7. ff de teſti. l. quinquaginta. ff. de proban. Unde in propoſito
dix ſingulariter. pau. de caſto i. d. l. admonēdi qd licet teſtes
ſingulares nō probent. Tamen ſi ex illis iudex in credulitatem adducit
poteſt eis plenam fidem adibere. licet iudict captioſi credere noluit
hec idem repetit et exclamat. Idem pau. de ca. i l. lucius. ff.
de his q non. iſa. ubi. dic. hec uele. barm. ibi qd dictum ſequitur
et comēdat illu. preceptor meus. d. barths socc in conso ſuo ſolemni
262. 5. col. verſu confirmat quia et iſta Concluſio corroboratur

duplici racione . prima ex verbis poſitis in prohoemio ſtatutorum . Ibi utili
tati et comodo toc reipub . et cetera . ex quibus verbis colligitur mani
festiſſime intentio et mens ſtatuentis et racio finalis . l . fi . ubi bar .
et omnes . ff . de her . Inſtit . l . ut liberis & ibi bal . c . de collat . l
regula . V ſic . Initium conſtitutionis demonſtrat . ff . de iur et fac . ignor
12 . q . 2 . c . 15 ant . l ſabeo . ff . de ſupp . lega . fac . l . non alr
ff de leg . iii . Secunda racio eſt ex verbis illis geminatis
aliquas res ſpectantes et cetera . que magis declarant mentem ſtat
fuiſſe in tali generali prohibitione includere saponum ad hoc bene facit quod
no bal . ex . de pa . conſtam in verbo caſſet et irriter et inl . nec
damnoſa . c . d . pro . iper offer . et i l . fi c . ad . l . falci pondem
da et ſunt illa verba aliquas res ſpectantes et cetera que omnes dictiones
ſunt univerſales et latiſſime . Ut primum probatur per Glo . i Cle
pa . de fo . compe . et i l . rei . ff de verbo ſigni . ſecundum i l . i ifi
ff . ſi . cer . pet . per bar . i l . quintus de Argento . ff . de au .
et arg . leg . Tercium i l . verbum pertiner . ff . de verbo ſignifi .
Unde univerſaliter cenſendum eſt prohibita ee omnia illa que ad dicta
artem ſpectant et ſine quibus ars ipſa comode non pot exerceri .
Iſta etiam omnia apertiſſime comprobantur ex verbis alterius ſtat
et ex ordine ipſorum et inprimis ſtat poſiti ſub rubrica de feſtivi
cole . Ibi vendi facere aliquas ſpeciarias ſive aliquod aliud ſpe
ctans dicte arti et cetera . Que dictio alius alia aliud . licet ſui
natura includat ſimilia Tamen includit diverſa ab expreſſis

quia nullu simile est idem . l . qd . nerua . ff . de possi . § . datur
intelligi qd noluit includere alias res quam speciarias istud idem
colligitur in eodem statuto ibi uendere res opportunas pro infirmis
et pro alijs necessitatibus . Item et altero statuto sub rubrica
de no emendis speciarijs . et cetera . Ibi aliquas speciarias uel aliquas
res pertinentes dicte arti . que dictiones ambe geminate et uniuersales
nullam rem excludunt . hoc idem habetur sub eodem statuto . Ibi aliquas
speciarias uel merces spectantes dicte arti . Item et altero statuto
sub rubrica . de no uende . speci . et cetera . Ibi aliquas speciarias
uel alia pertinentia dicte arti ex quibus omnibus uerbis ita geminatis
et generalibus si recte ponderentur et no Iudaice liquido demonstratur
statuentes noluisse includere saponum . que et etiam manifestat
ex uerbis alterius statuti sub rubrica de no emendo speciarias
et cetera . Ibi et seu que solent uendi per speciarios . que dictio et
est augumentatiua . l . ea tamen . Adiectio ff . de legg . iii . et que
omnia uerba apposita sub dicto statuto sunt generalia et perfecta omni
perfectione . que si uelimus restringere ad aromata dulcia et redo-
lentia tantum esset inconueniens absurdum contra mentem statuti sic
generalis fauorabilis et perfecti . Et quamquam predictum saponum no
no sit omnino expresse de prohibitis a statuto . Tamen iudex debet hoc ar-
bitrari saponum fore res una de rebus comprehensis a statuto ad quem
pertinet hoc arbitrari ut in simili . no . Jmo . 1 . c . camq . ex de
iudi . et bal in rubrica . ut que desint aduo et cetera . optime facit qd

terminis in ſimili queſtioe elegant per plura conſuluit elegans
doctr. d. andr. barba in pallia. conſ.° 87. libro 3. per quatuor
col. Qd conſ.^m ſi recte centio elidit funditus iſtam dificultatem et
profecto ſi ſtatuentes de huiuſmoi re fuiſſent interrogata inde reſpondiſſent
Iur et J. l. talle pactum iſti cum ibi no. ff. d. pac. argu. tex. i l. qd ſi
nollit ſ. qui aſſidua cum ſy. ff. de edi. di. faciat omn una pars stat
per alia declaratur. l. cum in filiab. et l. ſi ſeruus. plurium. ſ. fi. ff.
de leg. p.° lege. qui no militabat. ſ. fi. cum ſy. ff de here. Inſtituen.
Confirmant predicta bona racione nam ſi alit diceremus eet alijs artifi
cibus prebere facile materiam deſtruendi et euitandi huius ſtatuti
prohibitiui diſponem et ſic prohibitio legis fraudari poſſet. qd minime
eſt dicendum per ſupradicta et per no in l. infund. ff. de rei. uend. et
in l. conuenire ff de pac. doſta, et i l. no dubium. c. de legi. et
in l. frans. ff. co ti.° fac. reg.ᵃ cum quid una uia cum ma. ff de reg.
iur. iur et cet. Et huc dix ſingular. d. Ant. d. but.° in ſua. diſputatie
que incipit. bonomenſis. qd lex quantucumq penalis ita debet intelligi
et interptari eam extendend ſatiss.ᵃ interpetracioe ut no contingat
illuſio aut diſpoſitiois euerſio vel ad minus legi inferat magna plaga
allat. Ad hoc glo. in c. qq. de uſur. lib. vj.° et tex in l. ſi. pecuniam
ff de calienat. qd dictum exclamat Iur.ˢ preceptor. nunq. ame ſine honois
prefactione nominadus. Conſ.° ſuo. 240. col. q. verſic.° quinnimo et
in conſ.° 109. col. y. inpri. Suadet hoc na mens ſtat pallati ut pdixi
fuit conſuler ſpeciaris e racione publici fauoris artem ipam augere. Vn

ſi diceremus.

si diceremus contrarium esset omnino illorum arte diminueret et sic indulta
ad augmentum operarentur diminutionem contra reg. l. legata inutiliter
ff. de adi. l. et contra mentem stat. propterea ex quo statutum predictum
dicitur favorabile igitur ampliandum ut sub illis verbis aliquas res com-
prehendat omnia sine quibus ars predicta aut non potest exerceri non comode pre-
missa. Convenit doctrina Petri et Ci. in l. i. C. que sit lon. consuetu-
volentium quod in materia quantumcumque stricta statuta comprehendat casum
ad quem possunt extendi lato sumpto vocabulo subsistente eadem ratione
quos refert et sequitur Io. preceptor meus in cons. suo. 129. col. 4.
versiculo sexto per dicta confirmant. Accedat quia etiam ratione evitande absur-
ditatis licitum est in materia statuti a propria significatione verborum receder
ut late ponit bar. in l. omnes pop. in vi. q. pre versic. et ad dictionem
quoniam et c. Predicta omnia comprobantur nova ratione quia verba cuius-
cumque dispositionis interpetranda sunt prout verisimile est statuentes secundum
naturam rei facere voluisse. l. si stipulatus ff. de usur. l. insula ff. qui.
po. in pig. habe. l. damni s. primo ff. de dam. infe. no. bar. in l. patronus
s. seprone ff. de l. iij. et est bonus tex. in ma. pastorum doctalium
in l. cum pr. docte. ff. de pac. docta. sed indubitatum est statuentes
voluisse potius ipsis speciariis favere et consulere et eorum arti providere
Que quidem provisio uti favorabilis obtinet locum in sapp. qui in post-
medicinale convenit ipsis speciariis ut supra probatum fuit. igitur et c.
Ex quibus omnibus remanet clarissima atque verissima conclusio quod sapponi
continetur sub illis verbis gemmatis et generalibus stat. predicti. que etiam
conclusio probatur alio medio. Nam in qualibet dispositione illa veniunt

o. iuxta tex. in l. quero. ff. de insti. et in l. ... preceptor m. in cons. suo 112. col. ij. ver.

41

appñe pertinentiarum que ſtat aliq̊. aut l. uł conſuet deputata
ſunt ut accedat doctri. eſt. ſig. d. Jnno. qui fuit. dec̊ et columne
familie nre in c. cũ ad ſedem ex. de reſti. ſpolia. quã communit oẽs
doctores ſequuntur ut copioſius atq nobilius proſequitur. Joã. calð in
ſuo ſolemni conſ̊. qd incipit gregorius nonus et cᵗ. Sed de longeua co
ſuetudine et quidem probata deputatum eſt qd saponu accedat ad
artem speciarior. Jgitur et cᵗ. Confirmat quia accidentia ſequuntur
nãm eius. cui accedut ut in regula afforũ | cũ mã de re. iur. ho. vi. hoc idẽ ... de don
quia uerba dubia alicui
legis uł stat interpretatione recipiunt ſecundũ regionis conſuetudinẽ
l. ſi fundus. §. in comiſſoria. ff. de lege. commiſſ. declarat nobiliter
bar. in l. nemo eſt qui neſciat. ff. de rebus dub. et in l. ſemper. iſti
pulat. ff. de reg. iur. d. antonius in c. fi. ex de conſuet. col. iij. ſed
in ciuitate iſta Conſuet̊ antiquiſſima et diuturna viguit integra
qd soli speciarij et nõ alij artifices uendũt et uendere ſoliti ſũt sappo
nim ut per teſtes aſſertis locupletiſſime extitit probatũ igitur et cᵗ.
Dicunt omnes qd ſemper uiderunt a quamplurib annis speciarios ſolũ
uendere sapponũ ad minutũ palam et publice omnib ternentibus et
nõ contradicentib ex q̊ ſequitur qd cenſsetur probata et inducta con
ſuetudo qd sapponum ſit de rebus ſpectantibus ad dictam artẽ specia
riorum per ea que in ſimili conſuluit. d. Alex. in conſ̊ mihi. 210.
col. iij et iiij lib̊. ij incipit viſſo et dudũ diſcuſſo proceſſ. et c
Conſidero et dictioem illam ſemp que facit regulam et equipolet uni
uerſali. l. 1. ff. sol. matri. l. humanitatis. C. de impube. l.

ſeruitutes . c. de seruituti . & qd no . i c . l . ex de reſtituti . in inte
grum . un dici ſolet qd ſolus talis . Dictio idem iportat qd omni caſu
l . semp . ff de iur . immu . l . semp . ff . qd ui aut clam . l . i . cu ſy .
ff . ſol ma . Preterea ponderandu et eſt aliud uerbum . viderunt
que probatio viſum eſt omnib aliis perfectior . l . teſtiu . c . de teſti .
d . fi . cu glo . Inſtit . de gradi ; cognati conſuluit . roma . in cons
ſuo eleganti . 10 . q . ad . fi . Vn ex quo teſtes pdicti omnes deponunt
qd ſemp uiderunt . Demonſtrauit indubitanter qd conſuetudinem
predictam Vendendi sapona fuiſſe antiquata atq continuatam
bene facit qd in propoſito eleganter conſuluit . D . marianus ſocc
cons ſuo mihi . xi . col ii . circa fi . ex quib omnib indubitanter
ſequitur qd licet nullu adeſſet ſtatutu qd hoc diſponeret probatur
iſtud fore ſeruatum de conſuet in iſta inſigni ciuitate . qd ſolum
speciarii uendut et uender ſolii ſunt sapona ad minutu . Hincdatur
qd l . induci poteſt et indici conſuet ut i l . de quib cu ma ff .
de legi . et in l . ii . c . que ſit long . conſuet . tradit . bal . in l .
fi . c . de teſtam . et in l . receptitia . Co . de conſtit . pecc . et
habetur in . l . si m et tibi . ſ . in lega . ff . de . leg . 10 . Conuali
datur hoc alia uiua ratione . Quia si qua dubitatio oriri poſſet
circa ualiditatem pdicte conſuetudinis . Illa fuit ſublata et expreſſa
approbatione Mag senatus . qui confirmauit et ratificauit oia
et ſingula statuta in omnibus et per omnia pro ut iacent quo cau
p illa verba geminata omnia & singula et illa uerba in omnibus

et per omnia que universalr includit confirmata videntr no solum
statuta et consuetudinem iam introducta Que et stat appellacoe
descendit vt no. d. Antonius i c. cu dilecti et abb. in rubrica de
consuet et in prh. vi. & in c. cu venisset. ex de eo. qui mi. in
posse ca. rei servande. Juncta glo. in verbo nos romanor in c. primo (in c. l. ut hesperider et nihil aut stantu c. de ed.)
d. pa. constan. col. x. vbi nobilr dicit consuetudine in loco vigen (prima facit pulchre ... bal. super glo.)
tem ius comune appellari posse eo quia auctte Juris comunis introducitr
faciunt ad hoc. no. in l. omnes ppli. ff. de Justi. & iur. ad qd bene
facit tex. in l. j. § omnib. c. d. ve. iur enucle, et no. in c. singni
de pheben. li. vi. du tex. dicit no indubiu venit dici posse ea
iura & a nobis processisse que anis nra fiunt auctoritate Vnde pre
dicta statuta vt predixi recipiunt robur atq validitate a potestate
Senatus. Jux. Illud omnia nra facimus quibus nra auctte impar
timur. l. ii. § omnia. C. de ve. Jur ennel. c. cu aliqmb
de rescrip. li. vi. prout nobilr bar. in l. ambiciosa ff. de decre
ab ordi facien. cu si. ~ Posset et probabilr dici sine m
veri preiudicio qd licet statutu pallatum speciarior aliqua heret
dubitacoem cira interpetracoem quam superius asignaui tamen
consuet interpetrata et declarata est qd solum speciary palam et
pubce nemine contradicente semp vendut et vender soliti sut sap
pona ad minutu Consuetudo n. est optima legu interpres. l.
minime. ff. de legi. et no. glo. in l. Dos apre. c. sol. amat.
et glo in l. i in auth. ibi posita. c. si secu. nupse et est tex. in

c. cū dilectus de consuet. p quem notanter dicit. d. antonius qđ
sequi debemus intellectū a consuet. p quem notanter dicit d. Ant.
qđ approbatum est verba impropriando. sed in cau nro nō est opus
verba dicti capli impp(ro)priare quia et si recte et iuridice exponantur
et intelligantur concordat cū consuet. diu. in dicto loco siue i ista
ciuitate obseruata igr et cet. benefacit illud qđ consuetudines
antique sūt obsuande. vt pulcre no. D. Alex. in cons. m. 124.
col. 1 et 2. li. 4. incipit sup primo quesito & consuet. annor
triginta et quadraginta dr antiqua vt no. glo. in. c. generali.
versic. antiqua. de elect. lib. vi. quā allat et sequitur. d. Alex.
in cons. m. 210. col. 4. ad fi. lib. 2. Et viso et dudū discusso
process. et cet. hoc idem no. d. ant. in c. puenit ex de empti.
et venditi. et d. Inno. in c. veniens ex. de verbo significa.
Nec in tali consuet. declaratiua et interpretatiua expedit querere
cū fuerit pscripta vl nō quoniā ab obsuantia et non pscripta dispo
sitiones et statuta recipiunt interpretatiōem et declaratiōem pro ut
nobilitr voluit. d. Ant. in c. fi. ex de consuet. et coligr ex his que
no. bal. in l. binos. c. de aduoc. diuer. iudi. et probatur in l.
de. die. ipriuj secundū unā lecturā ff. qui satis da. cogatur et
ista consulendo includit isignis doctor. d. fran. aret in suo subtili
consilio. m. xi. col. 4. versic. Sed tamen ex subabundanti incipit
procedendū est ad declaratiōem et cet. qđ dictum extolit et multū
mag facit. ffs preceptor meus meuius ore semp solet esse veritas.

in ſolemni ſuo conſ. c xi. col. ultra. vero nec in tali conſuet. et c.
et hoc ſolum fundamentu qd euidentiſſimu eſt et eſt concuſſum iu
dicio meo qtis predicta omnia ceſſarent qd minime conceditur
ſufficient agenti dictis nominib ad uictoriam reportanda
Supereſt ſubſtantialr rndere ad aliqua in contrariu deducta
Et primo du fuit dictu qd predictum ſtatm eſt exhorbitans odioſu
et penale et c. quia ex ſupdictis remanet funditus ſublatum
tale fundametum. Secundo no ob du dictu extitit qd dicta conſuet
no fuit legitime probata ex quo obtenta in contradictorio iudicio
quia rndetur quicquid dicant dictioes allatae. qd dicta opinio eſt
magis Communiter damnata vt lacius et ſubtilius firmat. idem illu
preceptor meus in ſuo Conſ. ellantiſſimo 99. col. y ipm ni uidedu
no quoqz obſtat qtis dictum fuit qd ſtata debent intelligi ad litera
ut alio ſtatuto cautum eſt quia rndetur. Qd ex hoc no prohibetur
talis interpetracio de qua ſup quia attenta racioe a qua licitu eſt
arguere et racioe euitande abſurditatis. vt ſupius dictu fuit tum
etiam quia p dicta verba tam friuola interpetratio cenſetur reiecta
Vt in terminis ſtat eleganter declarat. bar. in l. omnes populi
et bal. et ceteri. ff. de iuſti. et petrus de anch in c. 1. ipen
et ultra col. ex. de conſtitut. quos conſulendo per plura ſequitur
elegans et bone Conſcientie doctor de marianus. socc conſ
ſuo 89. col. 4. ipm et d. Alex. conſ m. 362. col. ſeu circa
fi. ho. y. incipit. viſis et conſideratis benefac. qd in propoſito

conſuluit ſubtilr doctor d. fran. Aret. cons. m. 145. Incipit
licet stat. ciuit ſenarū et in cons. 100 in principio incipit. cogiſtis
me ſubtilizare vni et ſuffragar in quantū dicebatur qd ex quo
tali nō egerunt obtinere nō poſſunt. per reg. pateat uia, et quia
reſpondetur qd p clauſulam adiectā in fine libeli petes et cetera
Liceat Actor in libelo contraria petat uel expreſſe ex talli cauſa nō
agat. tamen ille obtinebit ſup eo ſup quo iuſticia et pater hoc exhis
que nobilr ponit. d. Inno. in c. ij. ex de ordi. cogni. et ibi. ioan.
cād. & abb. moder. ubi concludunt qd talis clauſula ſubſtinet
libelū nō obſtāt quecunq iniuo et turpitudine et iſtud maxe procedit
attis ſtatutis. d. viceduct. p qd clare diſponitur qd procedatur ſū
marie et de plano & ſine ſtrepitu & figura iudicij & ſine pignore
bandi & omni iuris ordine pretermiſſo ſecundū puras corū conſcien
tias. que verba qd operent et de illorū uirtute traditur. per roma
pulcre in cons. ſuo mihi xx. Incipit viſo puncto et stat. copia
ppe. fi. & per illū preceptorem meū i cons. ſuo ſolem m. 128. col. ij. ypri
et d. et p maria ſocc. in cons. 124. col. fi. vers. Inſup de iure comuni
ubi uidedu & ex his omnib hanc concluſionem puto ita clariſſima
indubitatā et veriſſimā. qd ſi quis eam nō ſequeretur auia ueritatis
cui ſalere iuſticia et eqtas multū aberraret. Ex qbus oibus ut ſup con
cluſū eſt. Ita dico. conſulo. decido termino. iudico. ac uob pfato. d. vice
duci i ſcriptis refero. Ego Gregorius fliſcus v. m. doct. i quoꝝ omnium
fidem manu pp̄ria me ſubſcripſi. et ſolitum ſigillū iprimi iuſſi ad

laudem optimi maximi dei et pro iustitia . ~

Idem Gregorius fliscus manu propria

+ MDXV . die iovis XXVI Aug. in tercijs ad banchum iuris .
Depositum et presentatum fuit suprascriptum consilium clausum et sigillatum in iure et in presentia prefati domini viceducis per Franciscum de flisco iuvene spectabilis domini Gregorij . Qui dominus vicedux etc.

+ MDXV . die lune III aug. indictione XIIII . in tercijs ad banchum iuris
In nomine domini Amen . Spectabilis ac dominus Paulus ravaschierius vicedux communitatis Jan. pro tribunali sedens ad eius solitum iuris banchum viso suprascripto consilio prefati domini gregorij de flisco consultoris etc. Coram ipso domino vice duce ut supra deposito et presentato visoque precepto pro presenti die et hora facto dicto Ioanni baptiste de novaria et socijs pro presenti die et hora facto dicto Ioanni baptiste de novaria ad videndum aperiri et publicari suprascriptum consilium et super eo pronunciari et sententiam ferri audiendum ad instanciam dicti Ioannis baptiste dicto nomine . Et demum et etc.
Omnimodo etc.
Apperuit et publicavit suprascriptum consilium et pro aperto et publicato haberi voluit et mandavit et successive Christi nomine invocato etc.
Dixit pronunciavit sententiavit condemnavit et declaravit in omnibus et per omnia prout in suprascripto consilio continetur . Et sic ut supra etc.

Parte et ad hec instante et requirente dicto Ioacbpta de portufino dicto nomine et absentib dicto Ioanne bpta de novaria et soc. tn citatis ut sup ex actis apparet.

Testes Stephanus Verme Joannis Jacob pitius et Ants pudiyus vocati etc.

✝ Die ea

Notificatur et intimatur parte et mandato prefati vice ducis dicto Ioanni bpte de novaria paulo de Cigalis et Ioanni de la cha quem admodu hodierna die interceys per perfatu dnm vice ducem de consilio spls utrinsq iuris doct dni Gregory de flisco consultoris et c fuit lata sntia in causa qua cu eis habet dictus Ioannes bpta dicto noie de qua in actis apparet et cuiusquidem sntie seu cons. tenor talis est et sequitur. ut infra ac eisdem transmittitur. per exemplum etc.

Quapr parte qua supra predicta eisdem Ioanni bpte de novaria et soccys dictis nominib intimantur et denunciantur ne de dicta causa et cotis in ea possint ullo umq tempore ignorantia pretendere aut sub quo uis colore exquisito se tueri

Et hoc Ad instantiam dicti Joannis bpte dicto nomine.

✝ Die ea / Tradita fuit copia dicto Ioanni de la cha et eidem etc.

✝ Die xv quinta Septembris.

Lodisius de ponso nuncius retulit se hodie mandato etc. personaliter dicto paulo eidemq et c.

Ioannes bpta de ponte de portufino gnralis sindicus et legitimus defensor consulum et toc nomine artis speciariorum.

Conſtitutus in Jure & in pñtia Sp̄lis dñi Viceducis Ciuitatis Janue dicit et exponit q̄d per nos perſatum dñm viceducem lata fuit ſententia de Conſilio Sp̄lis in v doct. D. Gregorij de fliſco in fauorem ipius ioannis bp̄te diſto noīe cont & aduerſus ioannē baptiſtam de nouaria et ſocios quam in actis et apud acta uera exhibet dicit et q̄d cum ipe ioannesbp̄ta diſto nomine ueller ad vlteriora proceder prout æquū est miſsit intimatiōem diſte ſntie per nuncm diſto Jo bp̄te et ſocijs qui ſtatim fuerunt inuenti. et ōnsa ſibi diſtam intimatiōem nihil oppo ſuerunt minusq̄ adiſta ſnia ſeipos appellauerunt & ſic p diſtos ſocios tranſijt in rem iudicatā. Sed Jo bp̄ta ſe abſentauit et nō fuit poſſi bille ipm inuenire. pro ut ex relaciōe diſti nuncij in curia ūra appa ret. Qua de cauſa ipe ioanesbp̄ta diſto nomine uolens procedere reſto tramite ad ulteriora cū diſto io. bp̄ta tentauit dari curatorem diſto io. bp̄te coram dño vicario tanq̄ abſenti et latitanti & ſeu de ſe copiam nō facienti. Et demū citatis citandis et proclama emiſso iux morem comparuit coram diſto. d. vicario. Pantaleo de nouaria fr̄ ipius ioannis bp̄te qui poſt multas et inanes ac fri uolas cauillaciōes ad hoc ſe reſtrinxit. viz. negauit diſtum ioanem bp̄tam fuiſse nec eē abſentem minusq̄ latitantem nec de ſe copiam nō facientem. Sed pleno ore ateſtauit ipm ioannēbp̄tam eſse in domo indiſpoſitus perſone pro ut ex inſpeſtione ſue reſponſionis dare conſtat quam exhibet. Quare cū prediſta uera ſint ipe ioannes bp̄ta diſto noīe petit et requirit a uobis prefato domīo

viceduce ex off͠o q͠d implorat Concedi licentia dicto nuncio dimitendi di
ctam notificatio͠em in domo dicti ioannis b͠pte atta confeſſione quam
fecit dictus pantaleo et ip͠am haberi per inde ac ſi facta perſonaliter
fuiſſet per ordinatio͠em n͠ram exclaretis dictam dimiſſionem in domo
valere et tenere et ut ad ulteriora proceder poſſit iuſticia mediante et
ne dictus ioannes b͠pta poſſit ullo unq͠ tempore ſub quo uis exquiſito
colore ſe teneri a predictis. Et predicta dicit et facit ipſe ioannes b͠pta
dicto nomi͠e ſine preiudicio quorūcūq͠ iurium ſuor͠ que uirtute p͠ſentis
ſibi reſeruat intacta et illeſa. ~

✝ M D XII. die ſabb͠i XI ſeptemb͠. intercis ad banchu͠ iuris.

Depoſita in iure et in p͠ntia prefati d͠ni Conſtancii rauaſchieri locum
tenentis p͠fati d͠ni vice ducis p͠ dictum io. b͠ptam dicto nomine dicentem
exponentem exhibentem petentem et requirentem in omnibus ut ſup͠
Qui d͠ns locu͠tenens predicta admiſit ſi & inquantu͠ de iure teneatur
et debeat. & viſo q͠d lodiſius de ponſo nunc͠ retulit in actis dili
genter perquiſiuiſſe dictum ioannem b͠ptam de nouaria et illu͠ non
reperuiſſe et q͠d dictus io. b͠pta dicto nomi͠e requiſiuit curem dari
dicto io. b͠pte de nouaria tanq͠ ab͠nti ſeu latitanti dixit et atteſtatus fuit
dictum io. b͠ptam no͠ fuiſſe nec e͠e ab͠ntem nec latitantem nec ſuo co
piam no͠ facer ſed e͠e in domo indiſpoſitum Viſaq͠ ſcriptura ut ſup͠
depoſita p͠ dictum io. b͠ptam dicto noi͠e ~
Et demum et c͠
Omnimodo et c͠

Concessit et concedit licentiam dicto nuncio dimittendi dictam noti
ficationem in domo dicti ioannis bpte de nouaria attenta dicta confes
sione facta per dictum eius frem & perinde haberi perinde acsi eidem
psonalr presentata foret et sic ut sup et cet. Pnte instante et requirente
dicto ioanne bpta dicto noie. Testes Jo bpta de Carnaria scaterius
et stephanus verme ioannis.

Die xiij septembris.

Lodisius de ponso nunc retulit diligenter perquisiuisse dictum Joanne
bptam de nouaria et eum non reperuisse Quo non reperto dimisisse dicta
notificatioem in domo dicti io. bpte de nouaria.

Die lune m. Aug. intercijs ad banchu iuris.

Supradicti Joannes de la chia formaiarius

Constitutus in iure et in pntia pfati dni uice ducis occasioe dicte cause
quam cu eo habet dicto noie dictus ioannes bpta dicto nomie de qua
in actis apparet Et nolens improbe litigare sponte et cet.
omnimodo et cet.

Dicit et declarat ac confitetur qd uendicio saponoru adminutu spectat
et pertinet dicte Arti speciarior & non spectat nec pertinet in aliquo
arti seu artibus formagiarior scuratoru nec laneriorum et sic dicit de
clarat ac confitetur

Et predicta et cet. Testes Ambrosius capurrus cobdrithei
sartor et Stephanus verme ioannis.

Joannes bpta de nouaria sive Vinc. Caffarelus procurator dicti io. bpte

de nouaria. Conſtitutus coram dno uiceduce cauſa et occaſioe cuius
dam aſſ te ſnie ut aſſeritur late per dnm uiceducē de conſilio ſplis
d. Gregory de fliſco et aſſte intimaciois ut aſſitur facte domui ſolite
habitaciois dicti io bptē. Quib omnib ſe refert ſed nō ꝯntit niſi in facie
tibus pro ſe tantum. Dicit inprimis qd dicta aſſta intimacio fuit et
eſt notorie nulla nullitr et de facto cont forma iuris et ordinamētorum
ianue facta et cuius uirtute nō pot dici nec allari aliquam ſcientia
ſeu noticiam fuiſſe factam dicto io bpte de aſſta ſnia nec ſibi currer
aliquod tempus ad appellandū dicto ioanni bpte et ſic proteſtatur et
ſalua proteſtatiōe predicta in quantu de iure aſſta intimacio ualeret et
ſeu induceret ſcientiam et noticia de aſſta ſnia. Ideo hoc cau ſubm
git qd aſſta ſnia in paſſibus et punctis cont dictum ioannē bptam faci
entibus tantū fuit et eſt notorie et euidenter nulla nullr. et de facto
nō uiſſis nec cognitis nec diſcuſſis iuribus dicti ioannis bpte data et
lata ſeu ſaltim iniqua et iniuſta iniq et iniuſte fulminata racioibus
et cauſis apparentib ex proceſſu et alys dicendis et allegandis ſi opus
erit. Si ergo ſit nulla ſeu ualida iniqua tn et iniuſta ſentiens ſe
dicto nomie ex ea iniuſte et indebite grauatū et timens plus i poſterū
grauari in his ſcriptis ſe prouocat et appellat ad Illu. D. ducem et
Magncos. d. Antianos et ad illū ul ad illos ad quē ſeu quos pns
appellacio melius de iure deuoluatur. Petens aplos et litteras dimiſ
ſorias ſibi tradi et c.
Offerens ſe parat et c.

Proptans per se no stari et cetera.
requirens nil innouari et cetera
proptans si secus fiat de nullitate. et cetera
Et predicta et cetera.
Sub et cetera.
Non se et cetera.
proptans et cetera.

Die xviij septemb 1512.

Admittatur pns appellacio quantum pro cabella appm quia soluit

MDxij. die sabati xviij septemb in [illegible] ad banchum iuris charolum.

Deposita in mare et in pntia prefati dni uice ducis per dictum uincentium dicto nomine dicentem appellatem requirentem et proptantem in oibus ut supra. Qui dns vice dux predicta admissit si et in quantum de iure teneatur et debeat et no aliter.

MDxiiij die prima Aprilis.

Extracta sunt ut s. pfta acta et sine in pfitis paginis paginis seu carthis viginti duabus cumputata pnti pagina seu cartha ex foliacio actorum compositorum coram prefato dno uiceduce ciuitatis Janue ad instanciam et requisitionem dicti ioannis bpte de portusino dicto nomine.

Joannes Roserius notarius.

ſus + 1512 die iiij novembris

Illu. & Ex. D. Dux Genuenſiu et cetera et Magnificum
Conſilium dnorum Antianorum communis Genue i ſufficienti
& legitimo nu congregatum. Audita peticione facta nomine ioanis
bapte de ponte de portufino nomine de quo in actis petentis Committi
& appellationem aſſertam interpoſitam per dictum ioannem baptam de novaria
ſive vincentiu caffarellum procuratorem ſuum cu ipam ipe ioannes
bapta de novaria eam finiri no curat ſed cam in longum protrhaere
videtur examinata re. ſequentes morem ſolitum. Comittunt d. mag^co
dno vicario ducali ut proceſſu ſupraſcriptum legat partes au-
diat. viſiſque videndis et auditis audiendis ipis partibus iuſticia
miniſtret. —

In Actis Hieronymi logie Canzellarij —

+ MDXij die veneris quinta novembris in tercijs
Ad banchum iuris. —

Presentatus fuit ſupſcriptus proceſſus Appellationis interpoſite per dictum vin
centium dicto procuratorio nomine dicti ioannis bapte de novaria a ſententia
lata per ſpectabilem dnm viceducem de Conſilio dicti dni gregorij de fliſco
aſſeſſoris Contra dictum ioannem baptam principalem et ſive dictum vin
centium dicto nomine et in favorem dicti ioannis bapte de portufino dictis
nominibus in iure et in presentia prefati mag^ci dni vic^ij ducalis i Ianua
iudicis dicte Appellationis una cu reſcripto ſeu comiſſione ut sup eide mag^co

domino vicario Judice diste appellationis fasta per magnificum senatum per distum ioannembaptistam de portusino distis nominibus dicentem petentem et requirentem in omnibus ut supra prout in disto rescripto seu commissione continetur. Qui prefatus dominus vicarius iudex diste appellationis visis presentatis processu et rescripto sibi presentato et contentis in eis predistis admisit si et in quantum de iure teneatur et debeat et non aliter et mandauit fieri preceptum disto vincentio disto nomine tenoris infrascripti

✝ ea die incontinenti

Parte et mandato Magnifici domini vicarii ducalis in Janua iudicis diste appellationis ut supra interposite et cetera Jubetur disto vincentio disto nomine in actis contento quatenus die proxima iuridica proxime uentura in tercia secutura a presenti precepto compareat coram prefato domino vicario iudice diste appellationis ad uidendum processum diste appellationis ut supra interposite per distum ioannembaptistam de nouaria una cum rescripto seu commissione prefato domino vicario iudici diste appellationis fasta per Magnificum senatum ut supra presentatum coram eo per distum ioannembaptistam de portusino distis nominibus in actis contentis, de eisque et contentis in eis interim si uoluerit copiam accipiendum, opponendum et contradicendum quicquid uoluerit Aliter et cetera.

Et hoc ad instanciam disti ioannisbaptiste distis nominibus.

✝ die xx[a]. nouembris

+ die xx^a novemb.

Bpta Merca nuncius retulit se hodie man^to et c. ptr et c.

+ MD xiij die xiij April.

Parte et man^to Mag^ci dni vicarij ducalis in ianua Iudicis et
comissarij et dellegati ab illu. et c. Jubetur ioanni bpte de nova
ria principali sive vinc^o Caffarello eius procuri quatenus die crastina
ionis prox^e ventura in vesperis que erit dies. xiiij. pntis mensis
compareat coram pfato mag^co dno vicario comissario et iudice
dicte app^onis. audito ad audiendum ipsius dni vicarij commis
sarij et dellegati eius voluntatem et per eum pronunciari et sniam
ferri in causa dicte app^onis qua cu eis habet dictus ioannes bpta
dicto nomine de qua ex actis apparet
Aliter et c.
Et hoc Ad instanciam dicti ioannis bpte dicto noie.

+ die ea

Rubens de burgo nuncius retulit se hodie mandato et c.
personaliter et c.

Sententia

IN Nomine dni Amen Nos Gregorius de liruanis baci
galarius . V . Iu . doct. Vicarius ducalis in Janua tanq
iudex commissarius et dellegatus a Mag^co senatu Civitatis
Ianue appellationis interposite per Vinc^m caffarellu nomine i actis
contento a sententia lata per splem dnm viceducem Civitatis Jan^e
contra eum dicto nomine et ad favorem io. bpte de portufino no
minib in actis contis vigore commissionis in nos facte p prelibatum
magnificum senatum Subscripto manu hieronymi logie cancelly
cuius tenor talis est.

† MDn die iiij noiemb.

Illu. et Ex^sus D. dux Jannen et magn^um Consilium do
minorum Ancianorum comunis Jan^e in sufficienti et in legitimo
nuo congregatum Audita peticione facta noie io. bpte de portu
fino noie de quo in actis petentis committi appellationem supscripta
interpositam p dictum io. bptam de novaria sive Vincentium
caffarellu procuratorem suum. Cum ipam ipse io. bpta de ponte de portu
fino prosequi et finire intendit Attento qd eam dictus Ioannes
bpta de novaria eam finiri non curat Sed causam in longum
ptrhaere videtur. Examinata re sequentes morem solitum
Committunt Mag^co dno vicario ducali ut processum actorum
legat partes audiat visisq videndis et auditis audiendis ipu

partibus iusticia ministret. Pro Tribunali sedentes ad solitum nostrum bancum iuris ~

Visis igitur dicta commissione & contentis in ea presentatione et admissione illius contentis in ea. precepto facto et emanato nostri parte et mandato dicto vincentio dicto nomine in actis contento dicto anno die quinta novembris quatenus die prima iuridica compareat ad videndum dictum processum dicte appellationis una cum rescripto et contentis in eo. Scriptura facta & deposita per dictum vincentium dicto nomine dicto anno die xiij. novembris. et contentis in ea. Precepto facto & emanato nostri parte et mandato dicto vincentio dicto nomine quatenus compareat coram nobis ad allegandum cum sapiente suo dicto anno die xxiij dicti mensis novembris. et contentis in eo. Alio precepto nostri parte et mandato facto et emanato dicto vincentio dicto nomine quatenus die sabati proxime ventura compareat coram nobis ad audiendum voluntatem nostram et per nos ferri sententiam in dicta causa anno presenti de MDxiij. die viij februarij et contentis in eo. Alio precepto nostri parte et mandato facto & emanato dicto vincentio dicto nomine quatenus compareat die iovis proxime ventura in tercijs que erunt die xvj septembris presentis mensis ad audiendum voluntatem nostram et per nos ferri sententiam in dicta causa. Et interim debeat dixisse produxisse monstrasse et exhibuisse ac allegasse quicquid vo

fuerit in dicta causa de dicto anno die xij februarij et contentis in eo.
Alio precepto nostri parte et mandato facto et emanato dicto vin-
centio dicto nomine quatenus die Iovis proxime ventura in vesperis
compareat coram nobis ad idem dicto anno die viiij marcij et
contentis in eo. Alio precepto nostri parte et mandato facto et emanato
dicto Io. baptiste de novaria principali sive dicto vincentio eius
procuratori. Quatenus die mercurij proxime ventura in vesperis
ad idem dicto anno die vi aprilis et contentis in eo.
Et ultimate precepto pro primo die et hora nostri parte et mandato
facto et emanato dicto Io. baptiste principali et dicto vincentio eius
procuratori Quatenus die Iovis proxime ventura in vesperis
que erit dies xiiij presentis mensis compareant coram nobis
ad audiendum voluntatem nostram et per nos ferri sententiam in
dicta causa dicto anno die xij aprilis et contentis in eo.
Et auditis dictis partibus semel et pluries una cum eorum d.
Advocatis in allegationibus iuris et quicquid dicere voluerint
in huiusmodi causa. Et demum visis videndis et auditis
audiendis et cetera Christi nomine invocato.
Dicimus Sententiamus Pronunciamus et declaramus in omnibus
ut infra. Videlicet bene fuisse et esse iudicatum per prefatum
dominum viceducem de consilio spectabilis v. iu. doct. domini
gregorij de flisco. et male appellatum per dictum vincen
tium caffarellum dicto nomine. Motus ad ita dicendum

mulitis de causis et racionibus animum suum mouentibus expre-
cessu et a iure resultantibus quas breuitatis causa obmissimus
lata et cetera.
Et lecta et cetera.
Presente instante et requirente dicto Ioanne baptista de portufino dictis
nominibus. et Absente dicto uincentio dicto nomine Tamen citato
ut supra ex actis apparet. et cetera.
Janue in palacio ducali videlicet ad bancum iuris Sub Anno a natiui-
tate domini Millesimo Quingentessimo decimo tercio Indictione
quarta decima secundum Janue cursum die uero Jouis xiiij
aprilis in vesperis presentibus pantaleone de ffino Jer. et
Melchione bazurro notariis Ioannis testibus ad premissa uo-
catis specialiter et rogatis.

✝ eadem die.

Notificetur et intimetur ac notificatur et intimatur parte et
mandato Magnifici domini vicarii ducalis in Janua et Comissarii et
iudicis dicte appellationis et cetera Ioanni baptiste de nouaria
principali siue Vincentio cafarello eius procuratori et cetera
Quemadmodum hodie per prefatum magnificum dominum vicarium
comissarium et delegatum et iudicem dicte appellationis lata fuit
sententia iudicialis in causa dicte appellationis contra dictos

ioanne bptam principalem sive dictum vincen[m] dicto nomine
et ad favorem dicti ioannis bpte de portufino dictis nominibus
pro ut in ea latius continetur Cuius tenor in loco vz talis est
vz bene fuisse et esse iudicatum per prefatum dnm viceducem de
cons. sptis v. iu. doct. dni gregory de flisco et male appellatum
per dictum vincentium caffarellum. dicto nomine. Motus ad ita di
cendum multis de causis et rationibus animum suum moventibus ex
processu. et a iure resultantibus et a iure resultantibus. Quas brevi
tatis causa obmissimus. — Et predicta fieri mandavit prefatus
Mag.cus D. vicarius Commissarius et dellegatus ac iudex dicte
appellationis. Ad instantiam et requisitionem dicti ioannis bpte
de portufino dictis nominibus predicta instantis et requirentis ne
de dicta sententia & contentis in ea ullo umquam tempore ignorantiam
aliquam pretendere valeant quomodolibet allegare in futurum.

die xxviij. Aprilis.

Ledisius de ponsolo nuntius retulit hodie se die heri mandato
personaliter edidisse et presentasse copiam suprascripte notificationis et
intimationis dicto io. bpte et eidem personaliter.

✝ MDXIIII die lune XV maij in vesperis.

MAgnifici d(omi)ni protectores comperarum S(anc)ti Georgij
excelsi com(un)is Ian(ue) . in septimo et legitimo numero
congregati . Absente tantummodo egregio Antonio de burgo ostia
no eorum collega . Pro tribunali sedentes in camera eorum
maiore solite residentie . Cum hodie et etiam alias audivisset
Franciscum de topori et diversos alios et cum eis hodie hierony
mum parmarium . Dicentes emptores et collectores diversorum
introituum censariar(um) nuper reformatar(um) indebite molestare quia
plures ex eo quod dicti emptores et collectores p(re)tendunt posse
exigere dictum introitum pro emptionib(us) et vendicionibus que
fiunt de pannis lane pannis fabricate et inde telis canabacijs
que emuntur in Saona obligatis solutioni carator(um) et in pro
diversis alijs emendis et vendendis obligatis dicte solutioni carator(um)
Quia pro dictis emptionib(us) et vendicionib(us) pannorum lane tellarum
canabaciorum ac diversorum alior(um) obligatorum solutioni caratorum
ex forma institucio(n)is et reformationis dictorum introituum
non possint dicti emptores et collectores aliquid colligere et
percipere . maxime quia introitus censariar(um) de veteri fuerunt
annullati ut notissimum est et dictos emptores et collectores
non posse exigere nisi tantum quantum eis promissum fuit virtute
dictorum introituum reformatorum per eos emptorum . nam
lane ex quibus fabricantur panna huiusmodi sunt obligate

solutioni caratorũ et propterea requirentes pronunciari et declarari nõ licuisse nec licere dictis emptorib᷒ et collectorib᷒ exigere dictum introitũ censariarum pro emptionib᷒ et venditionibus quomodocunq; faciendis de panis lane ianue fabricatis nec et de dictis tellis et canabacys ac diversis alys obligatis solutioni dictorum caratorũ. Et pp̃terea altera Auditis Barthõ de romeo Jacobo pernixe peregro de franchis et iacobo casella emptorib᷒ et participib᷒ et seu Gubernatoribus et collectoribus dictorum introituũ dicentibus ipis licuisse et licere exigere dictum introitum censariarũ pro p̃dictis. Quia si bene ponderantur Verba dicte institutionis et reformationis in principio dicitur posse colligere et percipere a quacunq; persona cive ut habitante Janue votaciarum districtus et etiam extranea Soldos quindecim ianuinorum pro c.° librarum a qualibet partium contrahentiũ de quocunq; mercato sive negociatione et contractu q̃ factus fuerit in Janua aut in locis p̃dictis tenentur contrahentes et merces sunt obligate dicte solutioni dicti introitus reformationibus censariarũ. Auditis replicatis per dictos franciscum et soc. dicentis q̃d nominatis personis contrahentib᷒ de quibus dicitur in dicta institutione. Sequitur in eodemmet cap.lo de quibus cunq; rebus et mercib᷒ conducendis ex Alamania Lombardia pedemontibus Ast. et alys locis pro quibus locis dicte res et merces

nō ſint obligate ſolutioni caratorū de aduentu tantum . Si di
cte res et merces adducentur ī Ian͛ et trib͛ potacijs et reliqua
que ſequuntur ꝑpea pro dictis pannis lane tellis et canabacijs
ac alijs obligatis ſolutioni caratoꝝ . nō poſſe exigi dictum
introitum Cenſariarū . Replicantib͛ dictis emptorib͛ ſiue gu
bernatoribus et collectorib͛ Cū imo teneri ad dictam ſoluti
onem Cenſariarū . Quia ſi bene ponderentur uerba dicte
institutionis obligantur ꝯhentes de quocūq͛ contractu
Et exinde obligantur res et merces conducende ex dictis
partibus nō obligate ſolutioni caratorū . Et alijs rationibus
ꝑ eos dictis et allegatis . et auditis . exinde dictis et
replicatis . hinc inde et habita informatiōe ſup͛ predictis
cū dominis duodecim Ciuibus deputatis ſuper huiuſmoi
reformationibus ſiue aliquibus ex eis Lecta coram eis
dicta institutiōe et reformatiōe dictoꝝ introitum ac re
ipa diligenter conſiderata et examinata ac prehabito
maturo et diligenti examine et penſata deliberatiōe .

Cristi et cͭ .

Omnimode et cͭ .

Pronunciaverunt ſententiaverunt et declaraverunt dictos
emptores Gubernatores et collectores dictorum introitus
Cenſariarum reformatarum ut s non poſſe nec debere col
ligere et habere dictum introitum Cenſariarum de aliquo
mercato ſive negociatione et contractu quam factus fuerit
in Janua potacijs et districtu pro aliquibus rebus et mer
cibus. niſi tantummodo de quibus rebus et mercibus
conducendis ex Alamania lombardia pedemontibus
Aſt . et alijs locis pro quibus locis dicte res et merces non
ſunt obligate ſolutioni caratorum de aduentu tantum
ſi dicte res et merces conducentur in Janua et tribus
potacijs. Ita et taliter quod pro dictis rebus et mercibus
dictorum locorum ſint obligati ſoluere dicto introitu in
omnibus ut supra. videlicet ſoldos quindecim pro qualibet par
tium contrahentium ſub eis modis et formis quibus per
elapſum collectori ſenſariarum colligebant et non aliter
nec alio modo : Reſeruatis in reliquis eis que continentur
in dicta inſtitutione . Et propterea pro dictis pannis lane
Janue fabricatis dictos emptores Gubernatores collecto
res non potuiſſe nec poſſe exigere dictum introitum
Item dictos emptores gubernatores et collectores non po
tuiſſe nec poſſe exigere dictum introitum pro aliquibus
rebus et mercibus cuiuſius generis ſint niſi ex conducendis

ex Alamania Lombardia Pedemontibus Ast et alijs locis Si dicte res et merces conducentur ut sup pro quibus locis dicte res et merces no sint obligate solutioni carator de aduentu Tantum. In omnibus et per omnia pro ut sonant uerba dicte institutionis et reformationis Et sic ut sup

Vobis Illustri ac Excelso Regio in Janua Gubernatori
Ac Magnifico Consilio dominorum Antianorum
reuerenter exponitur ex parte philippi de ponte et Anto
nij de riparolia Consulum Artis Speciariorum ac totius
dicte artis. Quemadmodum Alias eorum antecessores
soliti erant accipere famulos ad dictam artem iam adul
tos et capaces dicte artis. Nunc vero eos accipiunt in
puericia adeo quod sunt ipsis inutiles imo et periculosi infirma
tis et medicinis componendis ad salutem hominum iuxta
ordinationem medicorum. Et finito famulatu remanent inex
perti et imperiti propter quod tanto malo uidetur occurrendum
Quapropter se recurrunt Ad prefatas D. V. eas orando atque
exorando ut uelint et dignentur publico decreto statuere
et decernere quod de cetero nullus magister dicte artis possit
aliquem famulum accipere ad dictam artem. qui non excesse
rit etatem Annorum duodecim. et pro minori tempore annorum
octo incipiendorum tempore confecti instrumenti acorda
tionis ad dictam artem Sub pena librarum vinginti quinque
aplicandarum dicte Arti et dispensandarum per Consules
in pauperibus dicte artis. Totiens quotiens fuerit Contra
factum per dictum magistrum. Et dictus famulus nullo
modo possit promoueri. ad dictam artem nisi perfectis
dictis Annis octo firmis tamen manentibus alijs capitulis

dicte artis et ita inſtant fieri quanta poſſunt inſtantia
Cum hec concernat bonum publicum ac etiam utilitatem
ciuium et totius dicte Artis.

✝ M D xviij die vij.a octob.

Ill. et Excel.s D.nus Octauianus Campofr.o Regius
Ianuen. Guber. Et Magnificu conſilium dnor
Communis Ianue in ſufficienti et legitimo numero congregatu
lecta ſuplicatiõe ſupraſcripta exhibita p dictos philipum et
Antonium conſules et vbo audito Ioannebapta de ponte de
portufino ſindico ipius artis petente et requirente pro ut in hac
ipa ſupplicatiõe legitur, rationib de quibus in ea et alijs per
ipm uerbo adductis Examinata re Decernunt ſtatuunt et
mandant. Qđ impoſterũ nullus magiſter dicte artis poſsit
aliquem famulũ accipere pro dicta arte Adiſcenda qui nõ
compleuerit etatem Annorum duodecim nec et per minus
tempus Annorũ octo incipiendorum adie quo factum fuerit
inſtrumentu ſeu cartha acordationis. Ita qđ famuli ipi arte
ipam adiſcere debeant ſeu ipi ſeruire per annos octo et non
pro minori tempore et Contrafacientes cadant in penam pre

dictam in Supplicatiõe contentam & tociens quotiens erit contrafactum et prout per ipſos Conſules in ea requiritur Et hoc nõ obſtantibus quibuscumq in contrarium facientibus. ~

Franciſcus Bettus Cancell.

✝ MDVI DIE XV IANVARII.

Nos Infraſcripti ſixices Congregati numero ſuficienti Regi
ſlauimus et retificauimus vna cũ Conſulibus et conſiliarijs
artis. Aromatariorꝝ hanc receptam mitridati. vi.

D Iacobus sbaroia Rector

D Paulus Gentilis

D Franciſcus foreſta

D Andreas ponſonus

D Hieronymus demontano

D Iacobus de ſacumarcino

D Ioannes de Georgijs

D Auguſtinus de petraſancta.

Aromatarij.

Antonius chiocia
Andreas ferus Conſules

Antonius de vultabio
Antonius de narixio Conſiliarij
Hieronymus de strata.
Thomas de Anſelmis

MITRIDATVM MAGNVM. N.

R. Storacis calamitę.
Garofinorum.
Spice nardi.
Xillo balſami.
Orobi.
Gume lace.
Maſticis.
Draganti.
Galbani.
Aſparti.
Caſtorei.
Vernicis.
Gume hedere.
Delij.
Boli armenici.
Merilon.
Laudenij
Opoponacis.
Armoniaci.
Oppij.
Sulfuris viui. an̄. ℔. 13.
Liquiricie.

Salisnitri.
Ipochiſtidos
Acatie.
Roſarum rubearū.
Camedreos.
Ipericon.
Ambrotani.
Radicum peonie.
Iſopi.
Origani. i. cornabuglia.
Henula campana.
Herba savina.
Grana genuperi.
Folia lauri.
Aſtrologia longa.
Epithimi.
Centaurie minoris.
Peucedani.
Roris marini.
Iringorum.
Baluſtiarum
Mirthe folia.

Corticum granatorum.	~~Adiari~~.
Semen rafani.	Semen baldine.
Squille.	Agni caſti.
Capobalſami.	Panis porcini.
Anexorum in grana.	Corticum caparorum.
Nigella. i. gitton.	Cartami.
Iusquiami.	Razatura cornu cerui.
Cimini.	Zetuarie.
Maratri. i. fenogio.	Balſami loco trementine.
Cardomomi.	Balſamite i. gexembru.
Sileris montani.	Canella.
Senapis albe.	Croci. i. ſafrani.
Ameos.	Squinanti.
Macedonaci.	Coſti.
Leuiſtici.	Gingiberis benedi.
Semen ruthe.	Foly. in loco macis.
Semen papaueris albi uel nig.	Termentine.
Semen dauci.	Mirrhe ellecta.
Semen Appy.	Olibani. i. inſenſum
Semen rappe.	Caſia ligne.
Maco piperis. i. piperis longi.	Agarici mondi.
Semen urtice.	Spice certice.
Amomi in loco Achari an ℥ iij. ʒ ij.	Reuпontici.

58

Collognintidemonde .
Ireos .
Asseri .
Ditami . ~~Alba~~ cretenus
Pars ij . morogliuni albū .
Sticados arabici .
Artemixie
Calamentē .
Scordei .
Axiafenda .
Camepiteos . i . iua muscata

Piperis albi .
Piperis nigri .
Sumac .
Semen petrocelini .
Ozemi . i . semen basiliconis
Gariofilata radicum
Pentafilonis .
Semen nasturcij ana ℔ . i . vii . s .
Baccarū lauri . ana ℔ . vii . viij .
Melis quantum sufficit ponūtur vii . ij .
Specie pro quolibet libra mellis .

TIRIACHA MAGNA GALIENI .

R Trocisi squilitici . lib . xij . Añ lib . ij . ʒ vi .
Trocisi diacorali añ ℔ . vi Reubarbari
Piperis longi . lib . viiij Spice . n
Oppij xilo b lib iiiʒ Costi .
Agarici . Crocij
Ireos rosarum . Squinanti .
Scordei leuistici . Gingiberis .
Rapisti . Casie . f .
Cinamomi . Storacis . c .

Mirrhe.
Terbentine.
Olibani.
Calamenti.
Ditami.
Sticados.
Polii. m.
Pentafilon.
Piperis Albi.
Petrosilij.
Añ lib ij.
Folij
Gumi Arabici.
Carcanti usti.
Cerapini.
Terre sigillate.
Ipoquistidos.
Spica certica.
Accori.
Camedreos.
Gentiane.
Men.
Capo. b.

Appij.
Amoni.
Marathri.
Ameos.
Carui.
Sileris montani.
Nasturcij.
Annexi.
Ipericon.
Añ lib i. ʒ. vi.
Mumie
Castorei.
Apponacis.
Asparti.
Galbani.
Centaurie.
Astrologie l.
Dauci.
Añ. ʒ. viij.
Mellis qd sufficit.

TROSISORꝜ. DIACORALI.

R Coralorum rubeorꝜ.	Caſie. l.
Cinamomi.	Maſticis.
Mirrhe.	Foly.
Amomi.	Poly montani.
Papaueris Albi. an̄. ʒ. viiij.	Aſſari.
Squinanti.	Valariane.
Croci. An̄. ʒ. iiij ʒ.	Pes columbini. an̄. ʒ ij ʒ. ij.
Calamiaromatici.	Informentur cū uino.
Xillobalſami.	

✝ In domino confido MDXIX die xvij Januarij
Festivitates celebrande p. Aromatarios sub rippa.

S. Georgius.
S. Antonius.
S. Sebastianus.
S. Benedictus.
S. Sirus.
S. Cotardus.
S. Pantaleo.
S. Rochus.
S. Michael.
S. Franciscus.
S. Martinus.

Et dicti Aromatarij sese invicem obligaverunt tenere apothecas eorum clausas festivitatibus supdictis et prout in dieb. dnicis vigore instrumenti manu Cipriani folietę not. cu nominibus eo descriptis sub pena florenorum quatuor tociens quociens vigore dicti instrumenti Mil^mo^. Die supscripto ojpti.

Tabula capitulorum Artis speciariorum ciuitatis Janue.

De modo eligendi consules ac consiliarios ac alios officiales dicte Artis. car. i.

Quod nullus accipiat famulum ad minus tempus annorum sex et in isto capitulo continetur de solutione. car. ii

Quod nullus speciarius accipere possit socium uel coadiutorem qui non sit de ianua uel tribus potestariis. car. iii

Quod aliquis dicte Artis accipere non possit famulum alicuius alterius dicte artis recedentem ante tempus uel socium absque licentia illius cum quo stabat. car. iii

Quod nullus speciarius faciat Apothecam uel societatem cum aliquo medico in dicta arte. car. iiii.

Quod nullus audeat portare per ciuitatem causa uendendi aliqua que pertineant ad artem speciarie. car. iiii

Quod omnes dicte Artis adesse debeant ad funera defunctorum. car. v.

Quod nullus uendat in uolta uel in apotheca sirupos uel alias medicinas nisi primo inuenerit sub consulatu. car. v.

Quod conſules poſſint imponere expenſas
cũ conſilio et diſcretione ſuorum conſiliariorũ
ul maioris partis. — car. V.
Quod conſules poſſint exigere banna et penas
in captis contentas — car. V.
Quod conſules teneantur iurare in pñtia
collegij obſeruare fidelr capitula. — car. VI.
Quod aliquis extraneus nõ poſſit tenere uolta
ſeu appothecam que pertineat ad artem ſpẽciarie. — car. VI.
Quod qui commiſſerit fraudem in dicta arte
poſſit condemnari ut infra. — car. VI.
De fraudibus circa exercitiũ dicte artis nõ
cõmittendis. — car. VIJ.
Quod qui acceperit famulũ denunciet con
ſulibus infra dies quindecim. — car. VIJ.
Quod nullus de dicta arte audeat accipe
uel conducere appothecam de qua expulſus
fuiſſet aliquis dicte artis. — car. VIIJ.
Quod nullus audeat incantare ul incantari
facere appothecam alterius. — car. VIIJ.
Quod nullus licentiatus a magr̃o ſuo audeat
facere apothecam ul accipere a domibus decem — car. VIIJ.
prope appothecam magiſtri ſui.

Quod consules possint ius reddere et condemnare inobedientes. car viiij.
Quod resagarium vel Arsenicum vendi vel tradi non possit nisi per dominum et magistrum appotecce. car. viiij.
Quod nullus accipiat famulum qui sit etatis annorum viginti vel ab inde. car. viiij.
Quod nullus speciarius faciat signum alterius dicte Artis. car. x.
De non ponendo Triacham in aliquo vase signato alterius speciarii. car. x.
Quod res quibus triacha conficitur teneantur super fenestras. car. xi.
Quod nullus speciarius doceat artem suam aliquem sclavum. car. xi.
De festo sancte tecle et sancti desiderii et sancti romuli celebrando. car. xi.
Quod consules teneantur rixantes concordare. car. xii
De non emendo aliquas speciarias ab aliquo garbellatore vel alia suspecta persona. car. xii.
De Associando illustrem dominum gubernatorem. car. xii.

De congregatione fienda ſingulis menſibus ad audiendum miſſam. car. xii.
De feſtiuitatibus celebrandis. car. xiii.
De non emendis ſpeciarijs vel a nauibus aut alijs vaſis nauigantibus. car. xiii.
De bailia et poteſtate conſulum. car. xiiii.
De non vendendis ſpeciarijs niſi garbellatis. car. xiiii.
Quod aliqua perſona que non ſit de dicta arte non poſſit uendere ad minutum aliqua ſpectantia dicte arti a libris uiginti quinque infra. car. xiiii.
Quod aliqua perſona de dicta arte non poſſit uendere ſpecies rubeas niſi ut infra. car. xv.

Finis Tabule.

95

61

✝ MD viij die iii aug.

Nota qd̄ mil.mo et die sup.scriptis · ioannes de martignono · ioannes sophia q. bapte consules artis Aromatariorum · Antonius de castilliono vincentius curerius · Gregorius de aronio et bartholomeus sophia consiliarij dicte artis protulerunt sententiam per et inter petrum de riparolia sindicum artis predicte ex una · ac ioannem antonium collatum suo nomine et nominibus de quibus in compromisso scripto manu mei notarij infrascripti mil.mo et die suprascripto

Petrus carrhega notarius

✝ MD viij die xviij · septemb.

Nota qd̄ Mil.mo et die sup.scriptis · hier.s de strata q. mathei et antonius de planis consules artis predicte · Ac ioannem de martignono vincentium curerium · Thomam anselmum et ioannem sophiam consiliarijs dicte artis · Tulerunt sententiam cont. nicolaum de axereto speciarium filium dmci occasione in ea contenta manu mei fran.ci de lanagio notarij

fran.s de lanagio notarius

✝ MD · xi die · x · maij

Nota qd̄ petrus de riparolia fecit memoriam in istis capitulis de modo ut fuit soluta capella sancti Antonij de padua in isto fran.co de Janua pro ut fit mentio in capitulis veteris in car. xxiiij virtute instrumenti manu lazari raggij notarij anno de M · cccc lxvij ·

+

Reperitur in Carto Comperarum Sti Georgij Anni pntis 1531 . in Compagna S . inter cetera Continetur ut infra

Ars Speciarior libre septem milia sexcentum nonaginta quinq soldis otto et denarijs quattuor — Lo vij dclxxxv q viij d iiij

Item sup Antonium de Oledo . in . OM . libre quingente octuaginta una soldis quinq denarijs quattuor — Lo Dlxxi q v . iiij

Item sup Manuelem de bobio libre tricente in sua . s . Lo ccc .

BIBLIOTECA CIVICA

R. FARMACIA FONTANA
1 GEN. 94
GENOVA
VIA LOMELLINI

Mod. 8

COMUNE DI GENOVA
BIBLIOTECA BERIO
N. 95

Inv. n° 95

D 2 5 3 bis

BERIO

BIBLIOTECA

della Loggia de Speziari

BIBLIOTECA CIVICA GENOVA
m.r.
I
3
11

Mod. 8
COMUNE DI GENOVA
BIBLIOTECA BERIO
N. 95